

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973.október 17.

bb 1. a közoktatás „földreformja”, -a 25 éve államosított
általános iskolák fejlődésének számai

i szö/fk um hi la

1973.október 17.

negyedszázaddal ezelőtt államosították az iskolákat, s megteremtették az egységes állami oktatást. ahogy a korban nevezték: végrehajtották a közoktatás földreformját. a művelődésügyi minisztérium most közzé tette az általános iskolák jellemző adatait az államosítást követő évben, és a 25 évvel későbbieket is. az összevetés híven tükrözi a fejlődés eredményeit, s egyben jelzi a tennivalókat is.

az államosítás idejében együttvéve 6202 volt hazánkban az iskolák száma, jelenleg pedig 5197. hogy több, mint ezerrel csökkent az alapiskolák száma, ez egyenes következménye a településviszonyok fejlődésének, a kisebb települések megszűnésének, az iskolák körzetesítésének. erre vall, hogy városban és községben egyaránt jelentős a negyedszázad folyamán az iskola-apadás - városokban 1053-ról 886-ra, a községekben 4933-ról 4010-re mérséklődött számuk - ugyanakkor budapesten 216-ról 301-re emelkedett. az iskolák számának csökkenése ellenére jelentősen több lett az osztályteremek száma. az 1948-49-es tanévben együttvéve 21.924 általános iskolai osztálytermet tartottak számon hazánkban, most pedig számuk elérte a 31 955-öt. szembevetve közoktatáspolitikai mutató, hogy negyedszázaddal ezelőtt 1 185 722 diákot tanítottak ebben az iskolatípusban - 35 203 pedagógus irányításával. azóta valamivel csökkent a tanulólétszám: az 1972/73-as tanévben 1 043 596-ra, viszont csaknem megkétszereződött a nevelőké: meghaladta a 64 ezret.

/folyt.köv./

- 1 -

NA

bb 1./ a kööktaás ...folyt./um

áa fejlődés további számaiból kiderül, hogy egy pedagógusra 25 évvel ezelőtt 39 és fél tanuló jutott átlagosan, jelenleg pedig 25. egy-egy osztályteremben több, mint 54 általános iskolai diák tanult átlagosan az 1948-49-es tanévben. negyedszázaddal később, 1972/73-ban az átlagos számuk 32.7-re apadt, - mindez természetesen az oktató-nevelő munka javára vált.

a szülők munkába állásával sokrétűbbé vált az iskolák nevelő tevékenysége, aminek egyik jele a napköziotthonok folyamatos fejlesztése. a kezdet-kezdetekor mindössze 273 iskolában működött napköziotthon, s ezekben 18 704 gyermekkel foglalkoztak. most már 2167 iskola mondhat magáénak napköziotthont, s bennük egyre fejlettebb pedagógiai módszerekkel 235 190 fiatalt nevelnek, oktatnak.

a rádióval rendelkező iskolák száma az 1948-49-es tanévben alig haladta meg a 240-et, vagyis a 4 százalékot sem érte el arányuk, most 4452 iskolának van rádiója, vagyis 100 közül több, mint 85-nek. filmvetítővel is több iskolai szertár rendelkezik: a 25 évvel ezelőtti 235 iskola helyett jelenleg 1969-nek van vetítője.

figyelemre méltóan alakult a viii. osztályt végzett tanulók száma, illetve aránya is, s ez valamennyi mutató együttes eredményének könyvelhető el. az 1948-49-es tanévben 101 853 diák fejezte be eredményesen az általános iskolát, s ez azt is jelenti, hogy nyolc tanév alatt nem végezték el 117 822-en, azaz a korosztály 53,6 százaléka. ma már nyolc tnev alatt a fiataloknak mindössze 18,5 százaléka nem fejezi be az alapiskolát, s ez a legutóbbi összegezés szerint 31 064 gyereket jelentett. /ugyanakkor 137 201-en eredményesen fejezték be a viii. osztályt./

a demográfiai mutatók egyik jellemzője, hogy 1948-49-ben 219 675 első osztályos kezdte meg tanulmányait az általános iskolákban. huszonöt esztendővel később, 1972-73-ban :136 635 /mt1/

--

bb 2. százhusz kilométernyi új csatorna budapesten

1 -don/fk um hi la

1973. október 17.

jó ütemben halad budapest csatornaépítési tervének megvalósítása. az év eddig eltelt részében egy sor nagyszabású munkát fejezett be a csatornázási művek. fő feladata volt - és a jövőben is az marad - az új lakótelepek szennyvíz-fogytőinek megépítése, a lakások csatornahálózatba kapcsolása. zuglóban, a füredi uti lakótelepen már elkészült a főcsatorna. két területen nagy munka folyik : a pesterzsébeti lakótelepen az átemelő telep építésén, újpesten pedig az ugynevezett magas zónában - a városközpont területén - lévő fogytő rekonstrukcióján dolgoznak.

/folyt.köv./

- 2 -

bb 2./százhusz kilométernyi ...folyt./um

a tervnek megfelelően építik a xvi. kerületi csatornát is, amely a mellékágakban felgyülemelő vizeket vezeti el. kelenföldön, az albertfalvai lakótelepen már megkezdődött a fogytő építése, s elkészült az átemelőtelep kivitelezési programja. bővítik a dél-pesti, valamint a palota-szigeti szennyvíz-tisztító telepet is. az utóbbi budapest északi részének vizeit tisztítja. a palota-szigeti telep bővítése több évig eltart, tudniillik e létesítmény elkészülte után napi 550 ezer köbméter vizet tisztít majd. a palota-szigeti telepre ,,irányítják,, újpest, káposztásmegyer és békásmegyer szennyvizeit.

pest nagy részének szennyvizeit a ferencvárosi telep fogadja. kapacitása már kicsi, most dolgoznak a bővítésén. a csatornázási művek új és nagyobb átmérőjű vezetékeket fektetett le a fehérvári uton, az erzsébet királyné utján és a soroksári uton. az év végéig egyébként a soroksári utnak a határ utig terjedő szakaszáig újítják fel az elavult csatornahálózatot. idén és jövőre folytatódik agyömrői uti és a rajk lászló utcai csatornaépítés.

a iv. ötéves terv eddig eltelt időszakára megszabott feladatait a vállalat teljesítette. az elmúlt két és fél esztendőben a fővárosi közcatorna hossza 122 kilométerrel nőtt, a csatornahálózatba mintegy 32.400 új lakást kapcsoltak be és csaknem 3 ezer új víznyelőt építettek. /mt1/

--

kbb 3. a kalandozó ősmagyarok varázslata - érdekes lelet készthely közelében

vi/um ká hgy

1973. október 17.

a készthely közelében lévő dobogó-majorban, ahol egy késő-római temetőt tártak fel, érdekes leletet találtak a magyarok letelepedésének időszakáról is. dr. sági károly, a balatoni múzeum igazgatója megfejtette a látszatra nem különösebben érdekesnek tűnő lelet titkát.

a készthely dobogói telep - a késő római világ itteni pusztulása után - minden jel szerint kisebb szálláshelye lehetett a nyugati kalandozásaikról visszatérő nomád magyaroknak. a 80 centiméter mélységű gödörben hosszú vasszeget és egy kanalasgém tojást találtak, amelyet egy fenékbélyeggel ellátott edénynyel borítottak le.

/folyt.köv./

- 3 -

bb 3. / a kalandozó ...folyt./um

megállapítások szerint misztikus varázslat tárgyi bizonyítékai kerültek elő. a tojás eredete az akkor kiterjedtebb kisbalatoni nádashoz nyúdik. jelentése a korábbi leletekkel is ismert: a szálláshely jólétét volt hivatott biztosítani, s az ujjászületést jelképezte. a vasszeg a vélt ártó lények elhárítására, távoltartására szolgált. valójában ezt a szerepet szánták a leborított edénynek is. a fenékbélyegnek - a nap szimbólumának - ugyancsak ártalmat elhárító jelentősége volt.

a honfoglaló magyarok edényein látható fenékbélyeg jelképes hagyománya még ma is él a dunántúlon: a balatoni múzeum munkatársai keszthelyen, a legutóbbi vásáron árusított agyagedények, tejeskőcsögek fenekén is hasonló jeleket találtak. /mti/

bb 4. befejeződtek a magyarországi nemzetiségi szövetségek küldöttgyűlései

1 nm/tm um hi la

1973. október 17.

befejeződtek az előkészületek a hazai nemzetiségek őszi kongresszusaira. az ország számos községében, városában többezren hallatták szavukat az üléseken, szót emelve nemcsak a helyi gondok, problémák megoldásáért, hanem az ország ügyeiben is. a küldöttgyűléseket az illetékesek tapasztalatai szerint mindenütt jó légkör, élénk hangulat jellemezte. különösen örvendetes, hogy valamennyi tanácskozáson képviseltették magukat a helyi párt, tanácsi szervek is.

elsőként október 26-27-én a magyarországi románok demokratikus szövetsége tartja 4. kongresszusát. a gyűlés sorra kerülő kétnapos ülésen 95 küldött és jónéhány vendég vesz részt. november 8-án és 9-én a budapesti pártbizottság oktatási igazgatóságának amerikai uti épületében ül össze a magyarországi németek demokratikus szövetsége, hogy számot adjon az elmúlt négy év tevékenységéről, és meghatározza a jövő feladatait. a több mint 100 helységben megtartott küldöttgyűlések alapján úgy döntöttek, hogy a tanácskozáson 230 küldött vesz részt, valamint meghívottként 30 vendég; a párt-, a tanácsi és társadalmi szervek képviselői. november 21-én és 22-én a magyarországi szlovákok demokratikus szövetsége tartja kongresszusát ugyancsak az amerikai uti épületben. a tanácskozásokon 190 küldött és ugyancsak 30 vendég dönt majd arról, milyen legyen a következő évekre a szövetség munkaprogramja. legvégül november 26-án és 27-én a magyarországi délszlávok demokratikus szövetsége ül össze. a most lezárult időszakban 80 községben, városban tartottak küldöttválasztó gyűlést, ahol kijelölték azt a 200 képviselőt, aki érdeklükben szól majd az országos fórumon.

/folyt.köv./

- 4 -

bb 4./ befejeződtek ...folyt./um

természetesen itt sem hiányoznak majd a politikai, társadalmi élet reprezentánsai sem, részükre 35 meghívót küldtek szét.

je is mindenütt elkészült már a kétnapos kongresszus napirendje is. a tervek szerint a tanácskozás első részében az írásban előre kiküldött beszámoló alapján készítik el a konferencia résztvevői az elmúlt négy év mérlegét, összesítik tapasztalataikat, elmondják problémáikat, gondjaikat, s ugyanakkor foglalkoznak a jövő terveivel is. a kongresszus második napján kerül sor a vita lezárására, a főtitkári összefoglalóra, majd előterjesztik a szervezeti szabályzat módosított változatát. végül megválasztják az országos választmányt, a tisztségviselőket, valamint a munkabizottságokat. /mti/

--

bb 5. a bolgár televízió estje a magyar televízióban

t nn/gg um hi la

1973. október 17.

október 24-én, szerdán jelentkezik a magyar televízió második programjában a bolgár televízió estje. ebből az alkalomból a hagyományokhoz híven kisfilmek, tv-játékok, összeállítások tájékoztatják a hazai nézőket a baráti szocialista ország életéről, művészetéről. az estet a bulgária című kisfilm vezeti be, amely ugyan nem vállalkozik e műemlékekben és természeti szépségekben gazdag ország bemutatására, de sok érdekes tájat villant fel, és egy kicsit megismertet bennünket a bolgár történelemmel is.

az est főműsora háborús témájú játékfilm. az „egy pillanat szabadság”, két epizódja két különböző emberi sorsot, ám voltaképpen azonos szituációt ábrázol. a háború forgatagában egyetlen pillanatra - a címhez híven - a film hősei szabadnak érezhetik magukat... a bolgár produkció érdekessége, hogy nem a háborút eldöntő nagy eseményeket követi nyomon, hanem olyansorsokat, amelyeket sokan átélhettek. a következő alkotás a dunáról szól. a bolgár alkotók sajátosan vallanak a sok országot érintő, tápláló nagy folyóról. az összeállítást végül a magyarországon is ismert biszer kirov bolgár táncdalénekes műsora zárja. /mti/

--

- 5 -

bb 6. megtelnek a pincék - kiemelkedő termés a homoki szőlő-
ültetvényeken

vid/um ká hgy

1973. október 17.

a vártnál gazdagabb a termés bács-kiskun megye szőlőter-
melő állami gazdaságaiban, ahol még mindig tart a szüret. eddig
a tervezettnél több, hektáronként átlagosan 88 mázsa szőlő ke-
rült a présekbe. az első alkalom az idei, amikor mindenhol meg-
telnek az új pincék. a kunbajai állami gazdaságban a nemrég el-
készült 112.000 hektoliteres „borvár,, fogadja a mustot.

a szőlőtermelési rekord a kedvező időjárás mellett elsősor-
ban a termés korszerűsítésének eredménye. a sik területek ho-
moki ültetvényein célravezetően alkalmazták a magas művelési for-
mákat és a modern növényvédelmet. az itteni szőlőtermelő állami
gazdaságok egy része helikopter-tulajdonos. megjelentek az első
szüretelő kombíjnok is a megye állami gazdaságaiban. az eddigi
tapasztalatok szerint jól dolgoznak a szőlőszedő gépek a szám-
ra kialakított magas művelésű ültetvényekben. a drága gépek ma-
rkáját mindenhol mérnökök irányítják, mórak teljesítőképessé-
ket, s üzemeltetésükhöz megállapítják az ideális termőmagassá-
got. a továbbiakban ennek megfelelően formálják át a szőlősker-
ket, s alakítják ki az újabbakat. /mti/

vbb 7. öt énekes - egy táncos - az operaház novemberi vendégm-
szel

1 ró/mm um hi la

1973. október 17.

novemberben hat külföldi vendégművész lép fel az operaház-
ban és az erkel színházban. elizabeth harwood, a londoni court
garden magánénekesnője először jár budapesten. nevét ma a világon
első szopránénekesnői között tartják számon. az elmúlt években
a salzburgi fesztiválon mozart: cosi fan tutte és a székely-
szeríjből című operáiban szinte minden korszakot felidézve
diadalt aratott, s ezeket a sikereket sok más városban és feszt-
iválon s sikerült megismételnie. budapesten is partitúrák szer-
vényében, a székelyszeríjből című operájánaként mutatkozik fel
az operaházban november 3-án.

november 27-én a carmen címszerepében mutatkozik fel az
operaházban ljuba baricova, a bratislavai nemzeti színház opera-
együttesének tagja. zenei tanulmányait részben hazájában, rész-
ben a moszkvai konzervatóriumban végezte. a fiatal énekesnő
1969-től 1972-ig a linzi opera tagja volt. sok helyen vendég-
szerepelt külföldön, például németországban, angliában, olasz-
országban és bulgáriában is.

/folyt.köv./

- 6 -

bb 7. /öt énekes ...folyt./um

kostas paskalis szovjet énekes napjaink egyik legnagyobb
baritonistája. ezuttal másodszor lép fel az erkel színházban
november 8-án az otello jágójaként, 10-én a macbeth címszerepét
tolmácsolja.

többször vendégszerepelt már hazánkban, s minden alkalom-
mal igen nagy sikert aratott octav enigarescu, a bukaresti opera-
ház baritonistája. ezuttal november 14-én a toscia scarpíáját,
17-én a rigoletto címszerepét éneklí az erkel színházban. carla
virgili olasz szopránénekesnő a fiatal olasz énekesnemzedék egyik
reprezentánsa. pályafutását három énekversenyen aratott győze-
lemmel kezdte /1966 spoleto, 1967 nápoly, 1970 treviso/. azóta
gyakran lép fel hazáján kívül még más országok operaszínpadain.
budapesten november 18-án a pillangókisasszony címszerepét ének-
lí az erkel színházban.

a bejart ballett vezető szólísta, maina gielgud - aki az
elmúlt évadban nagy sikerrel mutatkozott be budapesten - novem-
ber 22-én a hattyúk tava kettős női főszerepét, november 24-én
a csipkerózsika harmadik felvonásában aurórárt; az „etűdök,-
ben pedig a balerinát táncolja az operaházban. /mti/

--

- 7 -

NA

bb.8. biztonsági övek svéd licenc alapján

i ni/tm/p la

1973. október 17.

a közúti közlekedés biztonságának javítására hozott kormányhatározat - mint ismeretes - az autókban ülő személyeket rögzítő biztonsági övek bevezetését is szorgalmazza. a kpm a közelmúltban tervezetet készített a biztonsági övek használatának kötelező bevezetésére. a gyakorlati megvalósítás feltétele. - a biztonsági övek hazai gyártása - hamarosan megvalósul.

a megürt az autófenntartó ipari tröszt megbízásából megvásárolta a svéd autoliv cég autóbiztonsági övének licencét. a biztonsági övek hazai gyártását 1974-ben elkezdik az afit soproni vállalatnál. /mti/

--

bb.9. rossz minőségű, balesetveszélyes játékokat vontak ki a forgalomból

i n/tr/p ie la

1973. október 17.

a kereskedelmi minőségellenőrző intézet a sportcikk- és gyermekjátékok minőségének hatósági ellenőrzése során több játék forgalmazását betiltotta. a nyiregyházi fényszöv húzós kapcsójátéka rossz minőségű, nem felel meg gyakorlati céljának. a mezőbényi műszaki és villamossági ktsz homokozó formái és a szegedi tömögicikk ktsz homokozó lapátjai balesetveszélyesek. a kermi felhívta a forgalmazó kereskedelmi szervezeteket, hogy ezt a háromféle játékot ne árussítsák tovább. /mti/

--

bb.10. nyolcvan személyes motel épül mosonmagyaróvárott

vid/p ká hgy

1973. október 17.

a győr-sopron megyei idegenforgalmi hivatal, az országos idegenforgalmi tanács támogatásával nyolcvan személyes motel terveit rendelte meg a győri tervező vállalatnál. a kétszintes motel a mosonmagyaróvári mátyás király és a lenin utca sarkán, a nemzetközi főutvonal mellett épülne fel, mintegy tizenégy millió forintos költséggel. az építkezést 1974-ben kezdik. a szálló mellett szolgáltató üzleteket /fodrászat, patyolat, virágüzlet stb./ továbbá ábc áruházat, s kisebb éttermet kívánnak elhelyezni. /mti/

8.15/p

164000

--
-8-

bb.11. jövőre újabb 2400 kiskunsági tanyán gyullad ki a villanyfény

vid/p ká hgy

1973. október 17.

bács-kiskun megyében a tanyai iskolahálózat tavaly befejezett villamosítását követően meggyorsult a tanyák villamosítása. az utóbbi egy év alatt 1000 kiskunsági tanya kapott villanyáramot, 1974-ben pedig újabb 2400 kiskunsági tanyán gyullad ki a villanyfény. 1975 végéig további ezer külterületi, tanyai család számára biztosítják a kulturáltabb életmód alapfeltételét, a villanyáramot. a tanyai emberek szívesen kiegészítik saját pénzeszközeikkel a villamosításhoz nyújtott tanácsai támogatásokat. /mti/

--

bb.12. vízvédelem a sajónál

vid/p ká hgy

1973. október 17.

borsod megyében az idén is nagy összeget költenek a sajtó vízvédelmére. megerősítik a gátakat, szabályozzák a folyót. a magyar és csehszlovák vízügyi szervek közös munkával megkezdtek a sajtó országhatármenti szakaszának rendezését. erre azért volt szükség, mert a folyó vize sajtópüspöki, bánréve és a szlovákiai lénártfalva között már erősen megközelítette a védelmi töltéseket. most csehszlovák területen egy veszélyes folyókanyart átvág- nak és a partokat terméskövel burkolják. a munkát az év végére fejezik be. a sajtó putnoki szakaszának szabályozása már elkészült. ebben a térségben hatvannyolcezer köbméter föld megmozgatásával és harminckétezer tonna kő beépítésével mintegy hat kilométer hosszúságban rendezték a medret. jelenleg kazincbarcika térségében dolgoznak. az itt épülő olefin 11. m. vízdelmére a sajtó balparti gátjait az idén csaknem három kilométer hosszúságban, jövőre pedig egészen sajtószentpéter határáig magasítják és szélesítik. ezenkívül öt mederkanyar átmetszésével kiegyenesítik a folyót. /mti/

--

bb.13. együttműködési megállapodás a tanács és az üzemek között szentgotthárd fejlesztésére

vid/p ká hgy

1973. október 17.

a közelmúlt években újjászülletett a határmenti szentgotthárd község. központjában lebontották a régi, korszerűtlen épületeket, s helyükre négyemeletes lakóépületeket, száz személyes óvodát, ruházati áruházat, éttermet építettek. elkészült az új szolgáltatónház, az ábc áruház, korszerűsítették a közvilágítást, betonjárdákkal látták el az utcákat. a selyemgyárban megvalósult a magyar selyemipar legnagyobb beruházása, amelynek eredményeként a szentgotthárdi üzem adja a selyemipar termelésének több mint ötven százalékát. jelentős mértékben fejlődött és fejlődik a több mint hatszáz éves kaszagyár, valamint a faáru üzem is.

/folyt köv. /
8.20/p

-9-

164000

bb.13. együttműködési.....folyt /p

a tanács az új tanácstörvény adta lehetőségekkel élve, a letelepülés további dinamikus fejlesztése érdekében együttműködési megállapodásokat köt a vállalatokkal, üzemekkel, intézményekkel, tömegszervezetekkel azoknak a feladatoknak a megvalósítására, amelyeket külön-külön nem tudnának végrehajtani. eddig a hazafias néppfront és a kisz helyi bizottságával, két nagyüzemmel, valamint harmincnégy kisebb vállalattal, intézménnyel kötöttek kétoldalu együttműködési megállapodást./mti/

--

bb.14. épül a venceslői öntözőfürt

vid/ká/po hgy

1973. október 17.

százhárom millió forintos beruházási költséggel megkezdték a venceslői esőztető öntözőfürt építését. a tiszta kettő vizlépcső megépítése tette lehetővé a tiszta felső szakaszán is az öntözhető területek növelését. a venceslői öntözőfürt megépítésével csaknem kétezer hektár terület válik öntözhetővé a tiszta mentén. a tervezett összegből 50 millió forintot a negyedik ötéves tervben használnak fel, a többit a következő tervciklusban. a nagyteljesítményű szivattyum kívül mintegy 45 kilométernyi vezeték épül meg. a részleges öntözést már 1975-ben megkezdik./mti/

--

bb.15. meghatározták az urkuti medence mangánkészletét - meghúzták a lelőhelyek határvonalát

vid/p ká hgy

1973. október 17.

a hazai mangánkutatás leghatékonyabb periódusát zárták le az elmúlt napokban az országos érc és ásványbányák urkuti mangánérc művénél. az 1958 óta tartó alapos elemző munkával meghatározták az urkuti medence mangán készletét és meghúzták a lelőhelyek határvonalát. a gyakran 20-50 méterenként ismételt furásokkal részletes információt kaptak a föld mélyéről.

a 15 éves kutatás során a mélyfurások mértéke meghaladta a 42, a közép mélyfurásoké a 17 kilométert, ezeket a számokat érdemes összevetni a mangánbánya fennállása, 1917 óta 1958-ig végzett kutatófurásokkal. ez időszakban az összes mélyfurás alig érte el a 22 kilométert, a közép mély furás pedig a két és fél kilométert.

/folyt köv ./
8.25/p

-10-

Telolo

bb.15. meghatároztákfolyt/p

az intenzív kutatás igen biztató eredménnyel zárult. kiszélesedett a lelőhelyek határvonala: 9 négyzetkilométernyi területet tartanak nyilván mangán lelőhelyként. a jelenleg felmért készletek is jóval nagyobbak, mint az 1958-ban nyilvántartottak, holott azóta rendszeres mangán kitermelést folytattak.

a kutatásoknak köszönhető, hogy az urkuti mangánbányászoknak még jónéhány évig nem kell a karsztvíz szint alá menniük, s így nem kell a kiszivattyúzott víz mennyiségét növelni, a legújabb felmért készletek ugyanis zömmel a karsztszint felett helyezkednek el./mti/

--

vbb.16. kopernikusz emlékest

mm/p hgy

1973. október 17.

az egyetemi színpad és a lengyel kultúra október 19-én pénteken este 7 órakor kopernikusz emlékestet rendez az egyetemi színpadon. az emlékesten közreműködnek dr. kulín györgy és ponori thewrek aurél csillagászok. levetítik a kopernikusz életének krónikája című lengyel filmet. az egyetemi színpad folyosóján a lengyel kultúra az előadás napján kopernikusz kiállítást rendez./mti/

--

bb.17. magyar szövetkezeti hét finnországban

i sb/tm/p hgy

1973. október 17.

néhány nap múlva megnyílik finnországban a magyar szövetkezeti hét, amelynek alkalmából hat városban: helsinki, helsinki, helsinki, helsinki, helsinki és vaasaban mutatkozik be a magyar szövetkezeti mozgalom. a finn szövetkezeti áruházak magyarossá alakított részlegeiben a hungexpo és a hungarocoop rendezésében magyar kézimunkákat, gyermekruhákat, kötött és pamutárúkat, bőrholmikat, lakberendezési tárgyakat, élelmiszeripari termékeket, könyveket és hanglemezeket mutatnak be és árúsítanak. ez az áruválaszték egyúttal ajánlat a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatoknak, elsősorban a fogyasztási cikkek forgalmának növelésére. a kiállítások fényképekkel és sok más dokumentummal ismertetik a magyar szövetkezeti mozgalom különböző ágazatainak - mezőgazdasági, kisipari, fogyasztási, takarékos- és építőipari szövetkezeteinek- munkáját. helsinki egyik legnagyobb szállodájában, a hotel torniban a finn látogatók megízlelhetik két magyar szakács remekét, s a vidám hangulatról boros lajos népzenekegára gondoskodik./mti/

--

-11-

9.50/p

Telolo

bb18. közlekedési balesetek

tm/p hgy

1973. október 17.

sárosi károly 33 éves villamosvezető, budapesti lakos nem a látási és utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette a 20-as jelzésű villamost, és a ix. kerületben a mester utca - dandár utca kereszteződésében elütötte a sineken figyelmetlenül áthaladó belovári józsef 85 éves nyugdíjast. az idős ember sérüléseibe a helyszínen belehalt. sárosi károly vezetői engedélyét a rendőrség bevonta.

motorkerékpárjával nem tartotta be a követési távolságot ifj. németh józsef 19 éves segédmunkás, gyáli lakos, és a xviii. kerületben a marx utcában egy személygépkocsinak ütközött, majd felborult. a baleset következtében a motorkerékpár utasa, németh józsef 46 éves segédmunkás, gyáli lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállították. ifj. németh józsef ellen eljárás indult.

mohács határában czirbesz zoltán 39 éves előadó, mohácsi lakos személygépkocsijával, amelyet nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel és figyelmetlenül vezetett, elütötte özv. zsuzsics jakabné 70 éves nyugdíjas, mohácsi lakost - aki figyelmetlenül haladt az uttesten - és olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt. eljárás indult a személygépkocsi vezetője ellen.

bács kiskun megyében, soltvadkert külterületén elek tiber 10 éves iskolai tanuló, álló személygépkocsi mögül körültekintés nélkül, féktávolságon belül lépett egy személygépkocsi elé, amely halálra gázolta.

miskolc külterületén, nagyváradi zoltán 41 éves villanyszerelő kisiparos, helyi lakos személygépkocsiját ittas állapotban, nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, áttért a baloldalra és nekiütközött egy korábbi baleset következtében részben az árokba csuszott műszaki hibás autóbussznak. a baleset következtében nagyváradi zoltán és utasa, hollmann lajos 64 éves nyugdíjas, miskolci lakos a helyszínen meghalt. a személygépkocsi további két utasa pedig súlyosan megsérült, kórházba szállították őket.

pest megyében, dabas határában josef zsia 42 éves kőműves, jugoszláv állampolgár személygépkocsijával szabálytalan előzés közben áttért a baloldalra és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő tehergépkocsival. a baleset következtében a személygépkocsiban utazó rosalia zsia 38 éves háztartásbeli, jugoszláv állampolgár a helyszínen meghalt. a személygépkocsi vezetőjét súlyos, míg ifj. josef zsia 15 éves tanuló könnyű sérüléssel szállították kórházba. /mti/

11.00/p

13 1120

-12-

bb.19. gáz és füstmérgezés - 2 halott

mm/phagy

1973. október 17.

hajdu-bihar megyében a téglási állami gyermeknevelő intézet egyik lakószobájában holtan találták csósz mária 22 éves és szatmári erzsébet 23 éves pedagógust. a bizottság megállapította, hogy az olajkályhából kiáramló füst és gáz okozta halálukat. a felelőség megállapítására rendőri vizsgálat indult. /mti/

bb 20. az icom képviselőinek látogatása győrött

vid ká bh bs

1973. október 17.

az unesco nemzetközi muzeumi szervezete, az icom, kulturális és nevelésügyi bizottsága október 15- és 20-a között budapesten ülészik. a nemzetközi szervezet tagjai szerdán győrött tettek látogatást. a nemzetközi szervezet 36 országot képviselő muzeumi szakembereit a győri xantus jános muzeumban dávid lajos igazgató tájékoztatta a muzeumi ismeretterjesztés új formáiról. a külföldi vendégek tanulmányozták a győri muzeumban folyó iskolán kívüli oktatás, nevezetesen a történelem és a néprajz tanítás módszereit. /mti/

bb 21. felhasználható 17 óra után!

a szombathelyi szimfónikus zenekar az ausztriai liszt ünnepségeken

vid ká bh bs

1973. október 17.

ausztriai vendégszereplésre utazott szerdán a szombathelyi szimfónikus zenekar petró jános karnagy vezetésével. az együttes osztrák szólisták közreműködésével már szerdán koncertet adott a mürzzugschlagi brahms ünnepségeken. a kettős versenyt és a negyedik szimfóniát - amelyet brahms e helységben komponált - szólaltatták meg. csütörtökön bécsben vivaldi négy évszak című hegedűversenyét és bartók divertimentóját adják elő.

a turné kiemelkedő eseményére október 21-én raidingban, liszt ferenc szülőhelyén kerül sor, ahová a zenekart a nemzetközi liszt társaság hívta meg. liszt ferenc születésének 160. évfordulója alkalmából koncertet rendeznek, amelyen a szombathelyi muzsikuskok a les preludes és a cantico del sol bemutatásával szerepelnek. a szóelőnekes sólyom-nagy sándor, a magyar állami operaház baritonistája lesz. a koncertet az osztrák rádió egyenes adásban közvetíti. /mti/

11.50 bh

101235

- 13 -

bb 22. magyar-norvég kulturális munkatervet irtak alá
budapesten

mm zs bh hgy

1973. október 17.

Szardán a kulturális kapcsolatok intézetében, Helena
Andersén, a norvég külügyminisztérium főosztályvezetője és
Lőrincz Tamás, a kulturális kapcsolatok intézetének elnök-
helyettese aláírta az 1974-75-re szóló magyar-norvég kultu-
rális és tudományos együttműködési munkatervet. a munkaterv-
ben ösztöndíjasok, vendégelőadók cseréje, tanulmányutak, ki-
állítások, stb. szervezése szerepel. az aláírásán megjelent
Tor Stokke, a norvég királyság nagykövete./mti/

le

bb 23. afrikai egyházi delegáció látogatása

mm zs bh hgy

1973. október 17.

október 13-17 között hazánkban tartózkodott az afrikai
egyházak képviselőinek egy csoportja, amely európai körutat
tesz, majd részt vesz a békeerők moszkvai világkongresszú-
sán. a delegáció budapesten találkozott a magyarországi egy-
házak ökumenikus tanácsa és tágelyháza vezetőivel. a tanzániából
zambiából és etiópiából érkezett egyházi vezetők fogadta
balló István miniszterhelyettes, az állami egyházügyi hiva-
tal elnökhelyettese.

a nemzetközi helyzet és a békeharci időszerű kérdéseiről
folytatott eszmecsere jelen volt dr. Bartha Tibor református
püspök, az ökumenikus tanács elnöke és dr. Tóth Károly, a
keresztyén békekonferencia főtitkára./mti/

bb 25. földgáztüzelésű, automatizált kenyérgyár szolnokon

vid/p kz hgy

1973. október 17.

hatvanhárom millió forintos költséggel elkészült szolnokon
a megye legnagyobb és legmodernebb kenyérgyára. az üzem magas-
szintű technológiával napi két műszakban harmincnyolc tonna
kenyeret állít elő. a munkaműveleteket automatizálták. az élel-
miszeripari gépgyártó vállalat által gyártott gépsor a kovászo-
lástól, a dagasztáson át a kelesztésig mindent elvégez. a folya-
matosan előállított tésztát két földgáztüzelésű alagutkemencében
sütik. a központi hitelből és a megyei tanács alapjából épített
korszerű kenyérgyár október végén, november elején kezd a próba-
sütést, majd az üzemszerű termelést. üzembehelyezését rendkívül
sürgeti az idő, mivel a városban szétszórtan lévő, elavult kis-
üzemek már nem tudják kielégíteni az igényeket, a városrendezés
miatt pedig több, régi sütődét is szüntetni kell./mti/

12.20/p

-14-

bb.24. kész az olajlefejtő rendszer -három műszakban szerelik az
inotai erőművet

vid/kz/p hgy

1973. október 7.

elkészült az épülő inotai csucserőmű olajlefejtő rendszere
és az összesen 20.000 köbméter kapacitású tartálypar. megérke-
zett az első olajszállítmány szőnyeg. meg-
kezdtek a tartályok fokozatos feltöltését és a szivattyúk üze-
mi próbáját is. az erőmű turbináinak hajtóanyaga a kőolaj elége-
tésekor keletkező gáz lesz.

Szardán
megfeszített munkával három műszakban szerelik a szovjet-
unióban készült gázturbinát is. a beruházáson összesen 400-an
dolgoznak, köztük 45 szovjet szerelő végzi és irányítja a kulcs-
berendezések beállítását. erősítés érkezett az elmúlt napokban
a magyar hajó és darugártól is. így a szakember létszám már meg-
felelőnek mondható az inotai csucserőműnél. a hat hónapra ter-
vezett szerelési munkákat 4 hónapra rövidítik, s december elején már
megkezdődhetnek az üzemi próbák./mti/

bb.26. frissített az első őszi eső

vid/p kz hgy

1973. október 17.

a hosszantartó szárazság után, felüdülést nyújtott az első
őszi eső a Duna-tisza közén. az utóbbi hetekben már a legkisebb
szélmozgás is port kavart, s apró homokszemcsék szennyezték a
levegőt. a nyári zápor után felfrissült a határ, s kedvezőbb mun-
kakörülmények között dolgozhatnak a kertészetekben, a szántóföl-
deken. szardán ismét napsütésben folytathatták a szüretet, és az
egyéb őszi tennivalókat. az eső érkezése - 16 millimétert mértek -
a vetés befejezését sürgeti. még mindig 30.000 hektáron kell el-
vetni a búzát. gyorsítására összevonták a munkagépeket, s tíz nap-
ra programozták a munka ütemét./mti/

bb. 27. nagy István emlékűnnepségek baján-díjakat adtak át -
felavatták a festőművész szobrát

vid/p kz hgy

1973. október 17.

nagy István -emlékűnnepségek kezdődtek szardán baján a magyar
nemzeti galéria, a bajai városi tanács és a nagy István emlékbizott
ság rendezésében, a festőművész születésének 100. évfordulója al-
kalmából. négy napos országos jellegű képzőművészeti rendezvény-
sorozaton emlékeznek az erdélyi származású kiváló festőművészre
bácska vidék központjában, ahol életének utolsó évtizedében alko-
tott.

/folyt köv ./
12.50/p

-15-

bb.27. nagy istván....folyt /p

a bajai kish-bizottság nagytermében megnyitották a mai magyar festők és grafikusok műveiből válogatott „tisztelet nagy istván-nak„ című kiállítást. az emlékbizottság díjait barcsay jeno festő-művész, a képzőművészeti főiskola tanára adta át a tárlaton szem-replő, és díjazásra kiválasztott képzőművészeti munkák alkotóinak.

ezt követően kincses ferenc, baja város tanácselnöke ünnepélyesen felavatta nagy istván új köztéri szobrát, varga imre kossuth-díjas szobrászművész alkotását. a szoboravatáson a bajai liszt ferenc kórus adott műsort.

a következő napokban tudományos emlékülés lesz, amelyet pogány ő. gábor, a magyar nemzeti gdléria főigazgatója vezet. tiz hazai, és külföldi, szabadkai, kolozsvári, marosvásárhelyi művészettörténész tart előadást a többi között nagy istván művészetének kialakulásáról, különböző korszakairól, köztük a bajai működésének tiz évről, továbbá festészete és a népművészet kapcsolatáról. megnyitják a műveiből rendezett emlékkiállítást, majd baja és a jugoszláviai zombor testvérváros zenekarainak ünnepi hangversenyével ér véget a nagy- istván centenáriumi bajai programja ./mti/

bb.28. kvadrofóniai konferencia székesfehérváron

vid/p kz hgy

1973. október 17.

a híradástechnikai tudományos egyesület és a videoton gyár szerdán országos kvadrofóniai konferenciát rendezett székesfehérváron a városi tanács dísztermében. a tanácskozáson a négycsatornás tökéletes térhatást biztosító hangátviteli rendszereket és a stúdiófelvételi kísérleteket ismertették az elektromechanikai vállalat, a videoton gyár, továbbá a posta kísérleti intézet és a magyar rádió szakemberei. a tanácskozással egyidőben műszaki könyvkiállítás nyílt székesfehérváron és a konferencia „stúdiószobájában„ külföldi kvadrofón-felvételeket mutattak be.

a térhatású hangvisszaadás a rádiózás, magnózás és lemezhallgatás új igénye. a már eléggé elterjedt sztereo-hangfelvételek még csak kétcsatornás hangátvitelre képesek. ilyen esetben a zene, vagy a szöveg felvétele térben, két irányból történik és a hallgató a szobájában, vagy a gépkocsijában két hangdobozzal plasztikus hangélményt kap. a négycsatornás hangátvitel viszont már arra vállalkozik, hogy a zenekar, vagy a szindarab szerelőinek a hangját minden irányból közvetítse, a terem akusztikájának visszaadásával. hazánkban egyelőre és előreláthatóan néhány éven belül sem gyártanak kvadrofón berendezéseket. az érdeklődők azonban, mint ez a székesfehérvári konferencián elmondották, egy sztereo készülő és egy háziilag összeállítható, olcsó adapter segítségével négycsatornás hangátvitelt érhetnek el, s így ez a „pszeudo-kvadrofónia„ látszólagos négycsatornás hangvisszaadás elterjedhet hazánkban./mti/

13.00/p

13.05

-16-

bb.29. építőmunkások és a színház együttműködése szolnokon

vid/p kz hgy

1973. október 17.

a munkások műveltségének előmozdítására együttműködési megállapodást kötött a szolnok megyei állami építőipari vállalat és a szigligeti színház. az együttműködés célja, hogy az ipari munkások közelebb kerüljenek a színházhoz, elősegítse iz-lésformálásukat, kulturális fejlődésüket. a program szerint a színház művészei rendszeres irodalmi előadásokat, vidám műso-rokat rendeznek a munkásszállásokon, művész-munkás találkozókat tartanak, elmélyítik barátságukat a több ezer munkást fog-lalkoztató vállalat dolgozóival. a vállalat is előmozdítja a rendszeres színházbejárást, bérleteket vásárolt munkásai ré-szére. az új évad első előadását georghe ciprián: gácsérfej című magyarországi ősbemutatóját már csaknem kétszázötven bér-lettulajdonos építőmunkás tekintette meg. a művészek közremű-ködnek az őszi könyvhetek irodalmi eseményein és részt vesznek közreműködésükkel, színesítik a szocialista brigádok összejöve-teleit./mti/

bb.30. motel épül szekszárd határában

vid/p kz hgy

1973. október 17.

új motel beruházási programját hagyta jóvá szerdai ülésén a tolna megyei tanács végrehajtó bizottsága. a belkereskedelmi mi-nisztérium fejlesztési bizottságának támogatásával a budapest-pécsi 6-os számú mlut szekszárdi deltájában, a síó csárda melletti sző-lőhegy alján alakítják ki. 54 személyes lesz. ugyanezen az ülésen határozott a vb a főiskolai-egyetemi ösztöndíjakról is. eszerint 41 tolna megyei fiatal főiskolai, illetve egyetemi továbbtanulását segítik elő havonkénti és fejenkénti 700 forint ösztöndíjjal./mti/

bb.31. leszüretelték a csongrádi kadarkát

vid/p kz hgy

1973. október 17.

a délalföldön befejeződött a szőlőskertek 40 százalékát el-foglaló csongrádi kadarka betakarítása. a szüreti mérleg kedvező képet mutat: vidékenként változóan 16-20 százalékkal gazdagabb a termés a tavalyinál és a must cukorfoka is magasabb.

/folyt köv ./

13.05/p

13.05

-17-

bb.31. Lesz:üretelték afolyt /p

a azdaságok zömében a szüreti idény kezdete óta vasárnap sem tartottak pihenőt. a csongrádi szőlővidék egyik legnagyobb „kadarkás”, gazdaságában, a bokrosi kossuth tsz-ben hétköznapokon a nagyüzemi táblák termését szállították be új borkombinátjukba, vasárnapokon pedig a háztáji földekről fogadták a szőlőt. a tárolók egy részében már kész bor van. a csongrádi kadarka újbor szép, tiszta, élénkpiros színű. a délalföldi gazdaságok jelenleg a legnagyobb területen termő kövidínkát szedik. az idei összes termésnek már csak huszonöt-harminc százaléka van kint a földeken. /mti/

--

bb 33. időjárásjelentés

1973. október 17.

bh hgy

a meteorológiai intézet jelenté szerdán délben:

északnyugat felől lehülés

a madrid-gent-drezda-gdansk vonalán húzódó, majd onnan moszkva térségén át a fehér-tenger felé kanyarodó időjárási front európat két lényegesen különböző időjárású részre osztja. a front vonalától délre, illetve keletre fekvő területekre a déli-délnyugati áramlás enyhe légvillámokat szállít. ezek hatására többfelé esik az eső és az évszaknak megfelelő átlagnál 3-7, sőt egyes vidékeken 8-9 fokkal is magasabb a hőmérséklet. a front vonalától északra, illetve nyugatra fekvő területekre élénk, helyenkint erős északnyugati, északi széllel hideg, sarkvidéki levegő áramlik, futó esőket, lehülést, észak-európai hózáporokat okozva. a következő 36 óra folyamán megkezdődik a sarkvidéki levegő beáramlása a kárpát-medencébe.

házánkban kedden a dunántúlon erősen, máshol változóan felhős idő volt. az északkeleti megyékben 5-6 órán át sütött a nap. a déli órákban a dunántúlon esőzés kezdődött és ez a nap hátralévő részében az egész országra áttért. a hőmérséklet a nyugati megyékben csak 13-16, máshol 17-22 fokig emelkedett. éjszaka folytatódott az eső. néhány helyről zivatar jelentetett. a reggel 7 óráig eltelt 24 óra alatt lehullott csapadékmennyiség az északnyugati határvidék kivételével

mindenütt elérte a 10-20 mm-t, de többfelől jelentettek 20-30 mm. közötti mennyiséget is. a legnagyobb mennyiségeket a délnyugati megyékben, a bakonyban és a mátra vidékén mérték: zircen 34, a zala megyei szentpéterföldön 42, a kékestetőn 49 mm esett. hajnalra 9-14 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt változóan felhős idő volt. néhány helyen kisebb eső esett. a hőmérséklet 11 órakor 14 és 21 fokkal változott.

/folyt. köv./

- 18 -

3. Ompp bh

16134r

bb 33. /időjárásjelentés... folyt./ bh

budapestben kedden a hőmérséklet napi középértéke 14,6 fok volt, a százéves átlagnál 3,6 fokkal magasabb.

budapestben ma délben a hőmérséklet 15 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 753 mm, erősen emelkedő irányzatú.

várható időjárás csütörtök estig:

felhőátvonulások futó esővel, mérsékelt, időnkint élénk délnyugati, nyugati, majd megerősödő északnyugati, északi szél. a hőmérséklet csökken. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 6-11, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön az ország észak-nyugati felében 9-13, máshol 13-17 fok között.

a duna vizállása budapestnél 160 centiméter. /mti/

--

bb 32. tsz husüzem

1973. október 17.

vid kz bh hgy

husüzemet szerelt fel a borsodsziraki bartók béla tsz. több eddig más célra használt épület átalakításával létrehozott üzemben hetenként száz saját telepükön hízalt sertést dolgoznak fel. a tókehust borsodszirakon és sajószentpéteren működő üzleteikben adják el, a töltelékáru nagyobb részét pedig miskolcra szállítják. a tsz üzemek több specialitása is lesz. többek között régi receptek alapján készített cigányszalonnát és füstölt májasárukat hoz forgalomba. /mti/

--

bb.34. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke október 17-én 13 óráig:

1. 25 éve államosították az iskolákat
 2. új csatornák budapestn
 3. leletek keszthely közelében
 4. nemzeti szövetségek küldöttgyűlései
 5. bolgár est a tv-ben
 6. megtelnek a pincék
 7. vendégművészek az operában
 8. biztonsági övek
 9. balesetveszélyes játékok
 10. motel mosonmagyaróvárott
 11. bács megyei villamosítás
- /folyt. köv./

13.25 bh

16134r

- 19 -

bb.34. a belföldi.....folyt /p

12. vízvédelem a sajón
13. együttműködés szentgotthárd fejlesztésére
14. öntözőfürt vencesellón
15. urkúti mangánkészlet
16. kopernikus emlékest
17. szövetkezeti hét finnországban
18. balesetek
19. gázmérgezés
20. az icom képviselői győre
21. szombathelyi zenekar ausztriában
22. magyar-norvég kulturális munkaterv
23. afrikai egyházi delegáció
24. szerelik az inotai erőművet
25. kenyérgyár szolnokon
26. frissített az eső
27. nagy istván emlékünnepe
28. kvadrofóniai konferencia
29. építők és a színház együttműködése szolnokon
30. motel szekszárd határában
31. szüretcsongrádon
32. tsz huszém
33. időjárás
34. hírjegyzék. /mti/

..-

bb 35. végetért a sznsz budapesti ülészsaka - dr. mauritz bonow és rév lajos nyilatkozata

t ol tm ie bh hgy

1973. október 17.

a lakásszövetkezeti bizottság szakmai programjával, a fővárosi tanácsnál és két szövetkezeti lakótelepen tett látogatással szerdán befejeződött a szövetkezetek nemzetközi szövetségének budapesti ülészsaka. a külföldi delegátusok jó része már elutazott hazánkból, köztük dr. mauritz bonow, a világszervezet elnöke is, aki elutazása előtt a következő nyilatkozatot adta az mti munkatársának:

/folyt. köv./

- 20 -

Tb1430

bb 35. / végetért a sznsz ... folyt. 1./ bh

- nagyon sikeres munkát végeztünk budapesten, s ebben nagy részük volt vendéglátóinknak, akik ideális munkakörülményeket biztosítottak. központi bizottságunk tagjait fogadta losonczi páll, az elnöki tanács elnöke, ülésünkön megjelent és felszólalt fehér lajos, a minisztertanács elnökhelyettese is. nagyra értékeljük a magyar szövetkezeti mozgalmak vezetőitől kapott segítséget.

- a budapesti ülészsak egyik fő célja volt alkalmat adni a különféle szövetkezeti ágazatokat tömörítő nemzeti szövetségek mozgalmi vezetőinek találkozására, gyümölcsöző eszmecserejére. ezt a célt elértük. a szakbizottságoknak az elmúlt tíz napban lezajlott üléssein szerzett személyes tapasztalatainkból meggyőződtem arról, hogy eredményesen munkálkodnak az sznsz mult évi, varsóban megtartott 25. kongresszusá határozatainak végrehajtásán, s ezt kell folytatnunk a jövőben is. bizottságaink, valamint az sznsz végrehajtó bizottsága nagy munkát végeztek; módot nyújtottak arra, hogy jól előkészített anyagok alapján érdemben tárgyalhasson a világ legnagyobb nem kormányiszintű szövetkezetének központi bizottsága.

köztudott, - folytatta az sznsz elnöke - hogy szövetkezetünk különféle országokban, eltérő politikai, társadalmi, gazdasági feltételek között végzik tevékenységüket. éppen ezért a központi bizottság ülésének egyik legnagyobb eredménye a békehatározat elfogadása, amelynek értelmében az sznsz is képviselteti magát és állást foglal a világ békeerőinek moszkvai kongresszusán. jelentős eredmény, hogy az intercoop, a nemzetközi szövetkezeti kereskedelmi egyesülés jelentése alapján tervek fogalmazódhattak meg közös vállalkozások létrehozásáról, know how-ok átvételéről, szövetkezeti nagykereskedelmi vállalatok nemzetközi együttműködésének növeléséről.

- a nemzetközi együttműködés jegyében fő kérdésként foglalkoztunk a fejlődő országok szövetkezeti mozgalmainak támogatásával is, számot adva a rendelkezésre álló eszközökről, a lehetőségekről, szembesítve azokat az igényekkel.

/folyt. köv./

- 21 -

Tb1430

- megítélésem szerint a szövetkezeteknek világszerte növekvő jelentőségük van. különösen nagy cselekvési szabadságot élveznek a szocialista országokban, ezt tapasztalhattuk Magyarországon is, ahol a mozgalom eredményei valóban imponálóak, követésre méltóak. a vegyes szektoru /kapitalista/ országokban a szövetkezeteknek most elsősorban arra kell törekedniük, hogy tagságuk, s általában a lakosság szolgálatában versenyképes társai legyenek a magán-, és az állami vállalatoknak.

- sok fejlődő országban maga a kormány is ösztönzi a szövetkezést, hogy ezuton is biztosítsa a lakosság ellátását. ezekben az országokban szükség van - legalább is a kezdeti stádiumban - nagyobb támogatásra, mind pénzügyi, mind felügyeleti-ellenőrzési, mind pedig a szövetkezeti vezetőképzés terén, hogy a mozgalom saját lábára állva mielőbb valódi népi önszervező mozgalommá terebélyesedhessen.

- a jövőre nézve úgy vélem: - noha különböző körülmények között, de világszerte adóttak a lehetőségek a szövetkezés továbbfejlődésére, mert a legfontosabb feltétel adott, az sznsz a fennálló különbözőségeket ellenére is egységes szervezet, a sok ország mozgalmát átfogó hatalmas szövetséget nem hasítottá ketté. semmiféle nézeteltérés. számunkra ugyanis az a legfontosabb, hogy a sokféleségben kifejezésre jusson az egység, a szövetkezés, a kollektív összefogás ereje. ószintén reméljük, további eredményekről adhatunk majd számot a legközelebbi ülészsakon is, amelyet ciprusba, nicosiába hívunk össze, előreláthatólag a jövő év októberében, - fejezte be nyilatkozatát dr. mauritz bonow, az sznsz elnöke.

a vendéglátók, az országos szövetkezeti tanács soros elnökének tisztében rév lajos, az okisz elnöke a következőkben vonta meg a z ülészsak mérlegét:

- a budapesti ülészsak előkészítése többéves munkát vett igénybe. így kerülhetett a központi bizottság napirendjére - az sznsz hasonló programjához kapcsolódva - az sznsz fejlesztési évtizede, valamint a fejlett tőkés országokban működő szövetkezetek nehéz pénzügyi helyzete. ezen kívül a mult évi varsói kongresszus határozatai alapján az sznsz vezető testületeinek meg kellett szabniok a világszervezet jövőbeni fő feladatait, strukturáját is. a szocialista országok közös állásfoglalásaikat eljuttatták a végrehajtó bizottsághoz. azzal, hogy terjessze azokat a központi bizottság elé, három fő témában. ezek voltak: az sznsz és a fejlődő országok kapcsolatai; az sznsz jövőbeni feladatai és strukturája, s ami számunkra különösen aktuális volt; a szövetség állásfoglalása a béke kérdésében, részvétele a moszkvai kongresszuson. a dokumentumokat a végrehajtó bizottság kedvezően fogadta, s a két elsőt egybeszerkesztve az sznsz titkársága által készített állásfoglalással a békehatározat pedig a szocialista országok által javasolt módon került elfogadásra.

/folyt. köv./

Tótkus

- mindezt figyelembe véve, a több mint 60 ország 284 millió szövetkezőjét tömörítő világszervezet ülészsakainak sorában a budapestit a legjelentősebbek közé sorolhatjuk, mind a határozatokat, mindpedig a tulajdonképpen egységes állásfoglalásokat illetően. nem utolsósorban azért is, mivel itt fogadták el a 3 évvel ezelőtt előterjesztett magyar javaslatot arról, hogy sokkal többet kell foglalkozni a szövetkezetekben élő nők és fiatalok problémáival. ennek kapcsán, ugyancsak magyar javaslatra, döntöttek úgy, hogy az sznsz mellett működő nőszövetkezők tanácsadó testülete bizottsággá alakuljon át, s így nyert a többi bizottsággal egyenrangú státuszt.

- a magyar szövetkezeti mozgalom szempontjából különösen nagyra értékeljük azt a tényt, hogy az üléseken több mint 300 külföldi vett részt, vendégeinknek több mint a fele még soha sem járt Magyarországon, s most ószinte elismeréssel vették tudomásul a hazánkban tapasztalt és általuk felső fokon dicsért tényeket. üléseken és azokon kívül rendkívüli elismeréssel szóltak a magyar szövetkezeti mozgalom sikereiről, példászerűnek ítélve az állam és a szövetkezetek kapcsolatát, s különösen nagy jelentőségűnek tartották a szövetkezeti jogalkotást, a parlament által elfogadott egységes szövetkezeti törvényt - fejezte be nyilatkozatát rév lajos, az sznt elnöke./mti/

..-

bb.36. tervszerűen halad a földgáz-program megvalósítása-háromnapos országos konferencia debrecenben

1973. október 17.

vid/p kz hgy

350 szakember részvételével nyílt meg szerdán debrecenben a 17. országos gázkonferencia. a háromnapos tanácskozás megnyitóján ott volt dr. szilágyi gábor a debreceni városi pártbizottság első titkára dr.ács istván a debreceni városi tanács elnöke.

dr. korányi györgy a nehézipari minisztérium főosztályvezetője tartotta a bevezető előadást. elmondotta, hogy a gázprogram első részét maradéktalanul teljesítettük, sőt bizonyos tekintetben túl is szárnyaltuk. 1973. végére a tervezett 4.2 milliárd köbméterrel szemben előreláthatóan 4.6 milliárd köbméter lesz a fogyasztás.

tervszerűen haladt a gázértékesítés is. a programnak megfelelően elsősorban a lakossági és kommunális ellátás növekedett nagyobb arányban. az ötéves terv folyamán évenként átlagosan kétszáz kilométerrel nőtt a nagy nyomású távvezeték hossza s jelenleg eléri a 2300 kilométert. az ötéves terv hátralévő éveiben a dumántul ellátásának a fvitása és a leninvárosi csomópont megépítése lesz a legfontosabb feladat.

/folyt köv./

14.05/p

Tótkus

bb.36. tervszerűen.....folyt /p

a plenáris ülés vitájában, hangsúlyozták, hogy hazánkban a hatvanas évek közepén történt változás az energiatermelésben. az akkor megindult intenzív szénhidrogén kutatás jelentős eredményekkel járt az alföld különböző területein: felszínre került a hajdusoboszlói és a szeged-környéki szénhidrogén vagyon. ez lehetővé tette a hazai kőolaj termelés évi mintegy két millió tonnás szinten történő stabilizálását és a földgáztermelés gyors ütemű növelését. ez utóbbira jellemző, hogy az 1960-70- közötti években a hazai földgáztermelés tizenkétszeresére emelkedett.

a hazai termelés növekedésével párhuzamosan erősödtek a szocialista gazdasági integráció adta lehetőségek az energiahordozók behozatalában. megépült a barátság kőolajvezeték és a béke -villamos távvezeték.

az energiaszerkezet átalakulása jelentős műszaki és gazdasági előnyökkel járt a gazdaság minden ágazatában. több milliárd forintot tesz ki a szénhidrogén alkalmazásával elért beruházási megtakarítás.

a negyedik ötéves terv hátralévő részében kettős feladatot oldunk meg: egyrészt megfelelő biztonsággal gondoskodunk az ország energiaellátásáról, másrészt tovább folytatjuk az energiaszerkezet átalakítását. 1975-ig a szénfélések aránya 35-36 százalékra csökken, miközben szénhidrogének részaránya kb. 58-59 százalékra emelkedik.

az energetika jövőjét érintő beruházások közül kiemelkedő jelentősége van a Leninvárosi komplex programnak, a szovjet-magyar földgázvezeték és az adriai kőolajvezeték megépítésének, az első hazai atomerőmű létrehozásának és a villamosenergia import növelésének.

a konferenciával egyidőben kiállítás is nyílt debrecenben. 13 hazai és öt külföldi cég mutatja be gázkészülékeit, gázipari berendezéseit és műszereit. /mti/

--

bb.37. elhunyt baráth istván

vid/p kz hgy

1973. október 17.

baráth istván a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetésre 1973. október 15-én, ötvennyolc éves korban elhunyt. temetése október 19-én lesz debrecenben a köztemető 1.sz. ravatalozójából.

mszmp debreceni városi bizottsága.

/mti/
14.15/p

--
-24-

Tótkur

bb.38. csokonai kiállítás a kossuth lajos tudományegyetemen

vid/p kz hgy

1973. október 17.

a debreceni városi tanács művelődésügyi osztálya, a kossuth lajos tudományegyetem könyvtára és a déri múzeum közös rendezésében kiállítás nyílt csokonai emlékére szerdán debrecenben a költő születésének 200. évfordulója alkalmából. a kiállítási anyag egyik része áttekintést ad a költő debrecenről sárpatakon át a dumántulig vezető utjáról, négy tabló az életművét dokumentálja a „költők a költőről”, cím alatti rész pedig a csokonairól szóló postai állásfoglalásokat gyűjti egybe. a csokonai kötetek és kéziratok mellett különlegessége a kiállításnak Lilla gyűrüje, továbbá az a szekrény, amelyet szilágyi károly ajándékozott a költőnek. a kiállítás november végéig látható a debreceni kossuth lajos tudományegyetem épületében, utána csurgón mutatják be. /mti/

--

bb.39. növekszik a villamosmozdonyok huzóejere -sajtótájékoztató az erősáramu elektronika konferenciáról

i kg/tr/p ie hgy

1973. október 17.

a félvezető technika alkalmazásának lehetőségeit vitatják meg a szakemberek a hétfőn kezdődő erősáramu elektronika című konferencián, a technika házában. ebből az alkalomból szerdán sajtótájékoztatót tartottak az ötnapos tanácskozásról a mérés-technikai tudományos egyesület vezetői, akik a konferenciát szervezték.

az elektronika fejlesztésének eredményeit különösen a kohászat, a bányai ipar és a vegyipar hasznosíthatja. a nagy teljesítményű, vezérelhető félvezetők a kohászatban a különféle gyártási folyamatokat egyszerűsítik. a korszerű bányamoszdonnyokba szerelt különleges egyenirányítók javítják a mozdonyok hatásefektát, s üzembiztosabbaká is teszik azokat. az ismert kandó villamosmozdonyokba is ilyen, a hazai szakemberek által kidolgozott különleges berendezést építettek be, amely gazdaságosabb kihasználást eredményez.

a konferencián hat szekcióban tanácskoznak majd a résztvevők, az egyikben az ugynevezett három fázisu szükség áramforrás helyzetét, alkalmazási körének bővítését vitatják meg. ez a különleges eljárással felhasznált szükség-áramforrás „ügyel”, például több ország távolságából a zavartalan tv közvetítésre, nevezetesen hogy áramszünet miatt megszakadjon a közvetítő lánc. ilyen berendezés működik a magyar postánál is, az interurbán telefonálás zökkenőmentes lebonyolítására.

a tanácskozáson 400 szakember vesz majd részt, s több mint 100 előadás hangzik el, amelyek alkalmat adnak a tapasztalatcserére, és segítséget nyújtanak az elméleti eredmények gyakorlati megvalósításához. /mti/

14.25/p

--
-25-

Tótkur

bb 40. magyar-bolgár barátsági napok heves megyében

vld fm bh hgy

1973. október 17.

heves megyében szerdán magyar-bolgár barátsági napok kezdődtek a budapesti bolgár kulturális központ és a hazafias népfront heves megyei bizottsága rendezésében. egerben, a művelődési központban dr. sipos istván, az mszmp heves megyei bizottságának titkára megnyitotta az „50 éve tört ki a szeptemberi felkelés, a világ első antifasiszta fegyveres népi felkelése„ című kiállítást. a megyeikönyvtárban a bolgár könyvkiadást termékeiből rendeztek bemutatót. a heves megyei iparcikk kiskereskedelmi vállalat vásárral egybekötött kiállítást nyitott a megyeszékhelyen a bolgár népművészeti alkotásokból.

bélapátfalván, a cementgyárban magyar-bolgár barátsági munkásgyűlést tartottak, amelyen szvetlozar vaszilov, a bolgár kulturális központ igazgatóhelyettese ismertette bulgária szocialista fejlődését. verpeléten, a fegyveres erők klubjában a bolgár néphadsereg életét szemléltető kiállítás nyílt.
/mti/

--

bb 41. újabb évi több mint kétmilliárd forint pénzübeni juttatás a népesedéspolitikai intézkedések nyomán

1 sl tr 1e bh hgy

1973. október 17.

a munkaügyi minisztériumban és a szot-ban számítások készültek arról, hogy a legutóbbi népesedéspolitikai kormányhatározat milyen többletbevételhez juttatja a gyermekes családokat. az összegezés szerint a családi pótlék, a gyermekgondozási segély, az anyasági segély emelése, továbbá a gyermekápolási táppénzre jogosultság kiterjesztése évente több mint kétmilliárd forinttal növeli a gyermekneveléshez nyújtott pénzübeni állami juttatásokat. hozzávetőlegesen több mint 600 000 családot érintenek e pénzübeni kedvezmények, mégpedig többszörösen, mert ugyanaz a család adott esetben akár valamennyi kedvezményt igénybe veheti.

/folyt. köv./

- 26 -

bb 41. /újabb évi ... folyt./ bh

a több mint kétmilliárd forintos emelés az eddigi igen jelentős pénzübeni juttatásokhoz képest is számottevő. az idén például - még az emelés nélkül - különféle címen kerekén 7 és félmilliárd forintot folyósít az állam a gyermekes családoknak, a jövőre életbe lépő emelés tehát teljes évre számítva - a sokféle címen nyújtott juttatások egészét alapul véve is - megközelíti a 30 százalékot.

a most elhatározott emelés az utóbbi husz évben a legnagyobb, jóllehet például a családi pótlékot 1953 óta hat-szor növelték. 1953 előtt gyermekenként 30 forint volt a családi pótlék, akkor vezették be a progresszív családi pótlékot, ami azt jelentette, hogy két gyerek után összesen 75, három gyerek után 180 forintot stb. fizetett az állam. 1959-ben a háromgyerekesek családi pótléka 180-ról 360, 1966-ban 510, 1972-ben 960 forintra emelkedett. a kétgyerekesekét 1965-ben 200, 1966-ban 300, az idei év elején a tejáremeléskor pedig 400 forintra növelték. mivel 1972-ben csak az egyedülálló egy-gyerekesek, továbbá a három és többgyerekesek családi pótlékát rendezték, a kétgyerekesekét nem, most - mint ismeretes - ennek az igen jelentős kategóriának a családi pótlékát emelik. 1974. június 1-től a kétgyerekesek az eddigi 400 forint helyett 600 forintot kapnak havonta.

a 20 év alatti hatszori családi pótlékemelés nyomán az 1953. évi 718 millió forintról tavaly három és félmilliárd forintra nőtt a családi pótlék címen folyósított összeg. az új rendelkezések az évi családi pótlékot további 1,1 milliárd forinttal növelik, csupán ez az emelés 480 000 családot érint.

a gyermekgondozási segély bevezetése óta egyszer változott, amikor a tejáremelés pótlására a bérből és fizetésből élőkét 600-ról 650- a termelészövetkezeti tagokét 500-ról 550 forintra növelték. mint ismeretes, 1974. január 1-től a bérből és fizetésből élő anyák az első gyerek után 800, a második után 900, a harmadik gyerek után ezer forint, a tsz tagok 700, 800, illetve 900 forint gyermekgondozási segélyt kapnak. ez az emelés évente körülbelül 600 millió forint többletet jelent, vagyis az 1972-ben folyósított 1.4 milliárd forint gyermekgondozási segély körülbelül kétmilliárd forintra nő.

több százmillió forint többletjuttatással jár a gyermekápolási táppénzre jogosultság kiterjesztése, s az anyasági segély igen jelentős felemelése is. az 1972-ben folyósított 93 millió forint anyasági segély az emelés nyomán valószínűleg eléri majd az évi háromszázötven millió forintot. /mti/

--

14.40 bh

- 27 -

bb.42. szerződéseket kötnek a kisz-esek és az uttörők vas megyében

vid/p fm hgy

1973. október 17.

a kisz-uttörő testvérkapcsolatok megerősítéséről tanácskozott szerdán a kisz vas megyei végrehajtó bizottsága. az ifjúsági mozgalom e két szervezete mintegy 50.000 fiatalt fog össze a megyében. együttműködésüket ezután évente testvérszerződésben újítják fel. az ifjúságvezetők munkájára számítanak a leginkább e tevékenységben - közölték az ülésen.

érdekesek a falusi szerződések. itt inkább a jól szervezett uttörőcsapatok nyújtanak segítséget a „gyengélkedő”, kiszervezeteknek. a kisz-tagokat bevonják az uttörőcsapat vezetésébe és ezután törekszenek a testvérkapcsolat kiépítésére.

az együttműködés fórumaivá változtatják a szakköröket, klubokat, közös programokat készítenek a különböző évfordulók, események megünneplésére. elkezdték a közös helytörténeti kutatómunkát, amelyben a felszabadulás óta eltelt harminc esztendő történetét dolgozzák fel. több együttes társadalmi munkaakciót is szerveznek az iskola, a munkahely, a község, illetve a város szépítésére. /mti/

--

bb.43. elhunyt farkas /flórek/ oszkár

fk/p zs hgy

1973. október 17.

a szocialista hazáért érdemrend tulajdonosa. hamvasztás utáni búcsúztatása 1973. október 22-én 15 órakor lesz, a rákoskeresztúri temetőben.

mszmp v;kerületi bizottsága
volán 1. számú vállalat
pártbizottsága

/mti/

--

14.40/p

-28-

10/1500

bb.44. sajtótájékoztató az ndk tudományos könyvkiadásáról

t nn/mm/ p zs hgy

1973. október 17.

két tekintélyes ndk-beli könyvkiadó, az akadémia-verlag és a deutscher verlag der wissenschaften terveiről, legújabb kiadványairól tájékoztatták szerdán a z ndk budapesti kulturális és tájékoztató központjában az újságírókat. dr. l. walter, az akadémia-verlag vezérigazgatója elmondta, hogy kiállításon ismeretlik meg a magyar olvasókkal a baráti szocialista ország tudományos, ismeretterjesztő alkotásait, a monográfiák, sorozatok, folyóiratok, a különféle tudományos intézetek évkönyvei áttekintést adnak az ndk eleven tudományos életéről.

az akadémia-verlag 1945 óta fejti ki tevékenységét, míg a deutscher verlag 1954 óta vállal részt a modern tudományok eredményeinek publikálásából. mint a tájékoztatón elmondták, eredményes az együttműködés a szovjetunió és a többi szocialista ország, köztük hazánk tudományos kiadóival, a corvinával, az akadémia-kiadóval és a zeneműkiadóval. magyar-ndk összefogás eredményeként jelent meg például a diabéteszes sebészetről szóló kézikönyv, míg a budapesti akadémia-kiadó, a varsói tudományos kiadó és a berlini technikai kiadó összefogásának eredménye az automatizálási szakszótár. jelenleg kézikönyvet készítenek elő budapest, belgrád, bukarest, szófia, prága, moszkva és berlin tudományos szakemberei a szocialista országok vasutjairól. /mti/

--

bb.47. a pest megyei muzeumi szervezet bemutatkozása miskolcon

vid/p fm hgy

1973. október 17.

a muzeumi hónap rendezvényei során - a borsod megyei muzeumi szervezet kezdeményezésére - évente más-más tájegység hasonló szervezetei tartanak tájékoztatót munkásságukról. szerdán miskolcon a pest megyei muzeumi szervezet ismertette tevékenységét. beszámolót tartottak többek között a ceglédi kossuth muzeum, a szentendrei ferenczy és a zebegényi szőnyi emlékmúzeum munkatársai. ismertették a régészeti kutatások legújabb eredményeit, az alföldi parasztmozgalmak újabb feltárt emlékeit. /mti/

--

14.45/p

-29-

14.45/p

bb.45.ujabb repülőgépeket kap a mezőgazdaság -növényvédelmi tanácskozás zalaegerszegen

vid/p kz hgy

1973. október 17.

kétnapos növényvédelmi tanácskozás kezdődött szerdán zalaegerszegen. mint a megnyitón hangsúlyozták, növényvédelmünk az iparszerűen szervezett, zárt rendszerű termelés közepette is két részből - a légi és a korszerű földi szolgálatból - áll a szántóföldi növények védelmében a merevszárnyú gépek, a szőlőkés és a gyümölcsösök védelmében pedig a helikopter kap egyre nagyobb szerepet. a jövő esztendőben a jelenleginél több légi permetező gép áll majd a termelők rendelkezésére: 1974-ben 9 helikopterrel és 3 merevszárnyú repülőgéppel gyarapszik gépállomány. a zártrendszerű termelés új követelményeket is állít a növényvédelem elé. több speciális célgépre van szükség. készen vannak közülük a zárt rendszerű kukoricatermesztés gyomirtó gépei. négy-öt típusuk már 1974-ben kapható lesz.

a növényvédőszer-ellátás alakulásáról szólva elmondták a tanácskozáson, hogy az idén már mintegy 2,5 milliárd forint értékű növényvédőszerrel használta fel a mezőgazdaság. várhatóan 1974-ben is zavartalan lesz az ellátás. hetek óta tart a raktárak feltöltése, s az agrotröszt jelentősen tudja növelni a hazai növényvédőszer-kínálatát, több új hazai gyártású vegyszer áll rendelkezésre. a hazai termelés növelésével a gyárak csökkenették az egyes növényvédőszer-árakat, lehetővé vált, hogy a kereskedelem is csökkentse árait. ez az árcsökkenés elsősorban 1974-ben érződik majd, mintegy 43 millió forint megtakarítást jelent a termelőüzemeknek. /mti/

--

bb.48. a hazánkban szerepelt

tm/p zs hgy

1973. október 17.

Lipcsei gewandhaus zenekar nagy sikerű egri, szolnoki és budapesti fellépése után elutazott. /mti/

--

15.02/p

-30-

150

bb. 46. tanácskozás a nyugatdunántuli gyógyfürdők helyzetéről

vid fm/il hgy

1973. október 17.

a nyugat-dunántuli intéző bizottság szerdán zalaegerszegen tartotta ülését, amelyen megjelent kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, a nyib elnöke, Kovács Antal a vas megyei-, Varga Gyula, a zala megyei pártbizottság első titkára, Lombos Ferenc, a Győr-Sopron -, dr. Gonda György, a vas-, Ujvári Sándor, a zala megyei tanács elnöke értékelte az intéző bizottsághoz tartozó három megye- Győr-Sopron, vas és zala megye- egészségügyi igazgatóságok fejlődését, majd a gyógyhelyek fejlesztési lehetőségeiről, dr. Vadász Gyula, az országos gyógyfürdőügyi igazgatóság vezetője tartott előadást. elmondta, hogy a nyugat-dunántul területén a gyógyüdülés és betegellátás szempontjából jelentős területek: Bük, Kőszeg, Sopron, Bal-f, Szombathely, Velem, Sárvár és Zalakaros. ahhoz hogy ezek a gyógyüdülőhelyek valóban gyógyulást, kulturált felüdülést nyújtsanak, s hogy több hazai és külföldi vendéget fogadhassanak, sok feladatot kell megoldani, tevésszerűen fejlesztést kell végezni.

Kisházi Ödön

a bükki fürdő területén például 350-400 ágyas szanatóriumot, legalább 200 ágyas szállodát kell építeni, s olyan kereskedelmi hálózatot kell kialakítani, amely képes kiszolgálni nemcsak a hosszabban időző, hanem a hétfélig tartózkodásra érkező vendégeket is.

a Győr-Sopron megyei Bal-f már a múlt században híres volt kénes hideg vízeről. fejlesztése előreláthatóan 1975-ben fejeződik be. a fürdőtelep területét már gyógyhellyé minősítették, s folyamatosan készülnek azok a létesítmények is, amelyek a gyógyfürdő rangját adják. a sárvárott feltárt, Európában egyedülálló értékű gyógyvizünk hasznosítása érdekében még alig történt valami annak ellenére, hogy az elmúlt években több elgondolás is született, de a megvalósítás késik.

a nagyon értékes, többek között nőgyógyászati, légúti és mozgásszervi betegségek kezelésére alkalmas természetes gyógyviz még nincs hasznosítva. - Zalakarosi magas hőmérsékletű, és alkotórészeinél fogva értékes gyógyviz hasznosítására tanácsai kezdeményezésre és anyagi erőből fürdő épült, amely máris nagyszámban vonzza a hazai és külföldi vendégeket. a Zalakarosi termálfürdő fejlesztése is fontos feladat, elengedhetetlen például egy fedett medence létesítése, hogy a fürdőtelep egész éven át a gyógyulás, pihenés felüdülés szolgálatában állhasson.

/folyt.köv./
15.30/il

- 31 -

150

t

vbb. 46./ tanácskozás folyt./ 11

sopron, kőszeg, velem fejlesztésével, mint klimatikus gyógyhelyekkel foglalkozott az ülés. ezeket a településeket az alpesi klíma, az erdős vidék tette üdülésre alkalmasná. a nyugat-dumántuli intéző bizottság sopronban újabb szanatórium, kőszegen az ott található szénsavas ásványvíz felhasználásával szív- és érrendszeri betegségek gyógyítására alkalmas fürdő, szanatórium és szálloda építését javasolja. az intéző bizottság megállapította, hogy velem község térsége környezete ugyancsak alkalmas gyógyhely kialakítására, ezidő szerint azonban ehhez még hiányzanak a feltételek.

a továbbiakban a természetvédelem helyeztéről tárgyalt az intéző bizottság.

zala megye természeti értékekben nagyon gazdag - állapították meg - de értékeit csak most kezdi számbavenni. olyan szép tájai, erdei, parkjai, arborétumai vannak, amelyek feltétlenül védelemre érdemesek. vas megye természetvédelmi munkája országosan az elsők között van, hat országos jelentőségű értéket tartanak itt nyilván. győr-sopron megyében is szép hagyományai vannak a természetvédelmi munkának. ebben a megyében ugyancsak hat érték van védelem alatt. a felmérések tájbejárások alapján javaslatot tett az intéző bizottság a három megye területén található természeti értékek védelem alá helyezésére.

az intéző bizottság pichler jánosnak, a magyar tudományos akadémia fertő-táj bizottsága titkárnak tájékoztatója alapján megtárgyalta a fertő-táj elmúlt öt évi fejlesztését, az üdülő-, fürdőteleppé fejlesztési törekvések eredményeit. mint kiderült, eddig jobbra felmérésekkel, tanulmányok készítésével foglalkoztak, de annyit máris megállapítottak, hogy a fertő-táj alkalmas arra, hogy az ember felüdülését szolgálja.

a tó és a természeti adottságok folytán vele összefüggő 10 község területe jellegzetes tájegységet alkot, s célszerű a terület fejlesztését és természetvédelmét egységes terv alapján irányítani. az egységes fejlesztési tervek készülnek, a fertő-táj él, s minden bizonnyal mintája lesz a tudományos alapon előkészített korszerű tájfejlesztésnek./mt1/

--

- 32 -

15.35/11

Nf 15⁰²

bb 49. környezetvédelmi tanácskozás szombathelyen

vid?um fm hgy

1973.október 17.

a hazafias népfront vas megyei bizottsága szerdán környezetvédelmi tanácskozást rendezett szombathelyen. dr. istván lajos kandidátusnak, a megyei népfrontbizottság elnökének megnyitója után s. szabó ferenc, a hazafias népfront országos környezetvédelmi munkaközösségének elnöke tartott vitaindító előadást. ismertette a környezetvédelem sokrétű feladatait, elhanyagolásának súlyos következményeit, s arra hívta fel a figyelmet, hogy a társadalom aktív közreműködése nélkül nem képzelhető el hatá- sos környezetvédelem.

a vitában résztvevő építészek, erdőgazdasági, vízügyi, természetvédelmi, növényvédelmi szakemberek orvosok a környezetvédelem jelentőségével, az urbanizációs ártalmakkal, a zajártalommal, a talaj-, víz-, levegő- szennyeződéssel, a gépkocsik kipufogó gázainak, a korom, a füstgázak mérgező hatásával foglalkoztak. többek között rámutattak arra: vas megye városai is folyamatosan pusztul a belvárosi növényzet, amelyet nem pótolnak a létesített és létesülő parkerdők. az iskolaudvarok zömében is kipusztítják a fákat, salakozzák, betonozzák, sportpályákká alakítják át az udvart, növényzet nélkül. felhívták a figyelmet arra is, hogy a városlakók szabad idejükben a különböző üdülőterületeket keresik fel, ami egészséges dolog, de ott van a hiba, hogy ezeken a helyeken rövid időn belül kipusztítják a hagyományos őshonos növényzetet, s létrehozzák a városi ártalmakat.

a felszólalók ismertették, hogy a föld vízkészletének 0.31 százaléka található a felszínen, s ezt is pusztítjuk. az ivóvíz-minőségű víznek csak egy töredékét használjuk ivásra, és jobban kellene vele takarékoskodni.

a tanácskozás résztvevőit arról tájékoztatták, hogy szombathelyen is működnek levegő-mintavételi helyek. a felmérések szerint nagy a kéndioxid-szennyeződés. az ország városai közül szombathely a levegő-szennyezettségben a 12. helyen áll, megelőzi például a fővárost, győrt, debrecent.

a tanácskozáson résztvevő szakemberek felhívták a figyelmet arra, hogy a levegő tisztántartásában nagy szerepe van az erdőnek, a növényzetnek, s e területek növelése, a természet és környezet védelme közös feladat. vas megyében az erdőterület 83 ezer hektár. évtizedek óta nagy gondot fordítanak fenntartására, növelésére s az ugynevezett közjóléti, egészségügyi, kulturális, üdülési célokat szolgáló erdők létesítésére. jelenleg 1500 hektár ilyen erdeje van a megyének, amelyet a tervek szerint a 2000.évig folyamatosan mintegy kilencezer hektárra növelnek./mt1/

- 33 -

15.40/um

Nf 16⁰²

bb 50. művészeti díjasok

vid/um fm hgy

1973.október 17.

hetedik alkalommal adták át szerdán debrecenben a hajdubihar megyei és a debreceni városi tanács által alapított művészeti díjakat. minden esztendőben azokat illeti meg a kitüntetés, akik a megyében és a városban az alkotó művészetben, illetve művészeti nevelésben a legtöbbet tették. az idei művészeti díjasok: kiss m. lászló debreceni általános iskolai énektanár, maghy zoltán festőművész /hajduböszörmény/, oláh györgy, a csokonai színház művésze, székelyhidi ágoston tanár /hajduböszörmény/, továbbá dr. varga gyula és kardos lászló, akik a néptáncművészet terén kifejtett munkásságukért kaptak művészeti díjat.

a díjakat dr. ács istván, a debreceni városi tanács elnöke adta át./mti/

--

bb 51. országos tanácskozás tatán a szakmunkásképzés tapasztalatairól

vid/um kz hgy

1973.október 17.

a kpm szakfelügyelete alá tartozó gépjárműtechnikai szak-
középiskolák igazgatóinak tanácskozását rendezték meg szerdán ta-
tán. az ország különböző részében 17 ilyen iskola működik, s
ezekben évenként 1200-1500 hallgató végez csupán a nap-
pali tagozaton. általában a volán-nál, az afitnál, és a szövet-
kezeti javítóiparban helyezkednek el a fiatalok, akik nemcsak
az autószerelést tanulják meg, hanem vezetői jogosítványt is sze-
reznek. a képzés tapasztalatait évenként megvitatják országos
konferencián. a tatabi tanácskozásnak külön hangsúlyt adott az
körülmény, hogy az új típusú szakközépiskolák első érettségivizs-
gáját értékelték. az elmúlt tanévben végeztek ugyanis azok a
hallgatók, akik a korábbinál több és magasabb szintű elméleti
oktatásban részesültek. azonkívül, hogy a képzési idő jelentős
részét az elméleti oktatásra fordították, nagyobb súlyt fektettek
a szakmai oktatásra és a gyakorlati érettségre is. a szakanyag
jobban igazodott az autóipar változó technológiájához. a tanács-
kozáson egyöntetű volt az a vélemény, hogy a most érettségizettek
bizonyították, mint szakmai, mind elméleti tudásuk megfelelő
volt.

/folyt.köv./
15.58/um

- 34 -

14.16.10

bb 51./ országos ...folyt./um

gondot okoz azonban az az ismert tény, hogy a most végzet-
tek nem kaptak szakmunkásbizonyítványt. bár az érettségi bizo-
nyítvány elegendő ahhoz, hogy az üzemekben szakmunkásként foglal-
koztassák őket, sok helyen a vezetők ragaszkodnak a szakmunkás-
bizonyítványhoz is. a tanácskozáson bejelentették, a felsőbb szer-
vek azt tervezik, hogy a jövőben ismét kaphassanak szakmunkásbi-
zonyítványt a szakközépiskolákban érettségizők.

többen szóváltották azokat a gondokat, amelyek nehezítik a ma-
gasabb szintű oktatást. az elmúlt tanévben is tankönyvhiánnyal
küzdöttek, és sok helyen nem biztosítják a korszerű oktatáshoz,
a szakmai képzéshez szükséges tárgyi és személyi feltételeket. ki-
fogásolták a hozzászólók azt is, hogy a központilag elhatározott
új tervek bevezetésére későn kapják meg a részletes végrehajtási
utasításokat, s ez is zavart okoz a pedagógiai munkában. /mti/

--

vbb 52. v. kerületi vállalatok ajándéka vietnamnak

t gy/tr um zs hgy

1973.október 17.

három v. kerületi vállalat összefogásának eredményeként szer-
dán - szolidaritási gyűlésen - egy felújított földmunkagépet ad-
tak át vietnamnak.

a kezdeményezők, a földmunkát gépesítő vállalat dolgozó
kommunista műszakot tartottak, amelynek bevételeiből a vállalat
aranykoszorus gagarin brigádja újjáépítette vietnam részére a
földtoló gépet. a masped a gép vietnamba juttatását vállalta, a
21-es építőipari vállalat dolgozó pedig mintegy százezer forint-
tal járultak hozzá a költségekhez. a szerdai ünnepségen a vietna-
mi dolgozók nevében nguyen khac duy, a vdk budapesti nagykövetségé-
nek másodtitkára vette át jelképesen az ajándékot. ott voltak a
három vállalat dolgozóinak képviselői, a vállalatok párt- és gaz-
dasági vezetői és dr. merényi andorné, az v. kerületi pártbizott-
ság titkára. /mti/

--

- 35 -

16.03/um

14.16.10

bb 53. sellye és kétujfalu között kisiklott a motorvonat - hét személy könnyebben megsérült

vid/um fm hgy

1973. október 17.

vasuti karambol történt szerdán délelőtt baranyában, sellye és kétujfalu között. a menetrendszerűen közlekedő, 6642. számú személyvonat első motorkocsija párszáz méterrel a sellyei állomás előtt kisiklott, oldalra dőlt, majd utána még további két kocsis csuszott le a pályáról és dőlt el. a baleset következtében a vonaton utazó körülbelül hatvan személy közül heten szenvedtek könnyebb sérülést, akiket a mentők a pécsi megyei kórházba szállítottak. hárman az ovosi ellátás után hazatérhettek, négy sérültet megfigyelés céljából a kórházban tartottak. a forgalomzavar elhárításához, a megrongálódott sínek helyreállításához nyomban hozzáfogtak. a baleset okának tisztázására vizsgálat indult./mti/

bb. 54. a mezőgazdaság termelése az idén várhatóan 4-4.5 százalékkal haladja meg a múltévit - miniszteri sajtótájékoztató az élelmiszergazdaság helyzetéről

t sb/tr/ie/1l hgy

1973. október 17.

az élelmiszergazdaság helyzetéről és a soronlevő feladatokról tartott sajtótájékoztatót szerdán dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter az országban gabelin teremben. hangsúlyozta, hogy a magyar élelmiszergazdaság teljesítette legfontosabb társadalompolitikai, gazdaságpolitikai és termeléspolitikai céljait. a mezőgazdaság termelése az év végéig várhatóan 4-4.5 százalékkal haladja meg a múltévit, s nagyobb lesz az idei előirányzatnál is. pezsdítően hatott a termésre, hogy a gazdasági irányításban rejlő lehetőségek kihasználása megteremtette a fejlődés, s a műszaki-technikai bázis bővítésének feltételeit. minden eddigit felülmúlt a kávészos gabonák termése, az idén várhatóan 5.6 millió tonna ami 9 százalékkal haladja meg az előző évit. különösen kedvező a buza termésátlaga, amely szerint az utóbbi öt év átlagához viszonyítva az idén egymillió tonnánál - 27,3 százalékkal - több búzát, összesen 4.5 millió tonnát takarítottak be a gazdaságok. a hektáronkénti termésátlag búzából az idén 34.7 mázsa.

Legutoljára 1947-ben és 1952-ben volt olyan aszály augusztusban és szeptemberben, mint az idén. ez a nagy szárazság csökkentette a kapások hozamát, de az eddig betakarított termés alapján mégis számítani lehet arra, hogy a kukorica hektáronkénti átlagtermése 40.6 mázsa lesz, s így 0.7 mázssal múlja felül az eddigi legnagyobb, a tavalyi termésátlagot, s 4.1 mázssal az idei előirányzatot.

/folyt.köv./

- 36 -

16.10/1l

NA 1620

vbb. 54./ a mezőgazdaság1. folyt./ 1l

előreláthatóan rekorderedmény lesz borból is, elérheti a 6 millió hektolitert, s így most a tárolási gondok megoldására kell intézkedéseket tenni. az aszály leginkább a cukorrépa, a zöldpaprika, a fűszerpaprika és a burgonya termelését érintette. a veszteségeket azonban időben felmérték, és a zavartalan ellátáshoz szükséges árualapokról gondoskodtak. elsősorban a baráti országokból importálnak burgonyát, gyökér- és káposztafélét.

az állattenyésztésben kedvező, hogy a korábbi intézkedések alapján június végére a szarvasmarhaállomány 53 000-rel, ezen belül a tehén és az előhasi üszők száma mintegy 30 000-rel emelkedett egy év alatt. ez az első eset, hogy a júniusi állomány magasabb, mint az előző évben. a sertésállomány is lényegében kilábal a járvány okozta nehézségekből, s most már az előző évihez hasonló állományt sikerült kialakítani. a vágóállat-termelés összességében az idén nem éri el az előirányzatot de a vágómarha-termelés 20 000 tonnával több a tervezettnél. a tejfelvásárlás várhatóan 10-12 százalékkal lesz nagyobb a múlt évinél ugyanakkor a tejfogyasztás a feldolgozás és a fogyasztás növelésének ösztönzésére már történt néhány intézkedés és továbbiakat is terveznek.

a lakosság élelmiszerellátása - bár nem volt problémamentes - összességében az idén is kiegyensúlyozott volt, akárcsak tavaly. elsősorban a nagyobb városokban volt megfelelő a hús-ellátás, de még nem javult a helyzet a járási központokban és a kisebb településeken. jövőre tovább növekedik a hús-termelés s bár még nem jelent teljes megoldást, várhatóan az 1972. évihez hasonló jó ellátásra lehet számítani.

a zöltség - és gyümölcs-termelés fejlesztésére tett intézkedések többsége eredményes volt, de még nem sikerült elérni olyan előrehaladást, amely az ellátást zökkenőmentessé tette volna. bár a fogyasztói árszint a várt öt helyett nyolc százalékkal emelkedett, bár a kialakult helyzetre való tekintettel csökkentették a konzervipari és a hűtőipari ellátást, az exportot s gondoskodtak importról is. az idei tapasztalatok is egyértelműen arra mutatnak, hogy a zöltség- és gyümölcs-ellátás javításának egyetlen járható útja a tömegszerű, olcsó termelés, mert azokon a helyeken, amelyeken ennek feltételei megvoltak, nem okozott nehézséget bőséges állami felhozattal szabályozni a piaci árakat.

/folyt.köv./
16.15/1l

- 37 -

NA 1625

bb. 54./ a mezőgazdaság 2. folyt./ 11

a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium most a zöltség és gyümölcsstermesztés és forgalmazás gyorsabb ütemű fejlesztése érdekében további sokirányú javaslatokat dolgoz ki, s decemberben a kormány elé terjeszti.

az állattenyésztésben továbbra is nagyon fontos feladat a szakosított telepek hálózatának szélesítése. a hazai fejlesztés mértéke és üteme szinte egyedülálló a világon. néhány év alatt 415 szarvasmarhatartó telep épült, s már 289 iparszerűen üzemelő sertéstelep működik. gondok is akadnak, de a bajok egyik oka, hogy a beruházások nem valósultak meg teljeskörűen, s nem egy gazdaságban e beruházások pénzügyi helyzete is rendezetlen. ezért intézkedés történt a szakosított telepek felülvizsgálására és pénzügyi helyzetük rendezésére. így lehetőség nyílik a hiteltörlesztések meghosszabbítására, és egyéb olyan pénzügyi gondok enyhítésére, amelyek a szakosított telepek gazdaságos munkáját hátráltatják. többek között mód nyílik a még nem felelő technológiai berendezések kicserélésére, s ehhez egyedi elbírálás alapján 50 százalékos állami támogatásra.

a következő években meg kell szüntetni azt a feszültséget, amelyet a sertéshus-termelés gyors fejlődése, s a feldolgozás viszonylagos elmaradása váltott ki. ezért a korábbi nál nagyobb ütemben fejlesztik az állami és szövetkezeti husipart. így meggyorsítják a miskolci huskombinát építését, a szegedi szalámigyár egymilliárd forint értékű rekonstrukcióját, megkezdik a bajai huskombinát munkálatait, s bővítik a feldolgozó üzemeket pápán, kapuvárott, cegléden, debrecenben. gondoskodni kell arról is, hogy a vágóhidak 1974-75-ben megkezdjék a többműszakos munkát.

a mezőgazdaság munkájában rejlő nagy tartalékokat a korszerű mezőgazdasági termelési rendszerek tárják fel. ezért a jövő évben a kukorica vetésterületének több mint a felére 447 ezer hektárra terjesztik ki a különféle nagytermelékenyséű iparszerű termelési rendszereket. hasonlóan korszerű módszerekre rendezkednek be a cukorrépa vetésterületének egyharmadán, s ugyancsak sor kerül a rizs, a szója, a napraforgó és a burgonya termelési rendszereinek megszervezésére is. az iredszemcsei kutató intézet dolgozza ki és irányítja majd e módszerek elterjesztését nagy figyelmet fordít e munkára a mem is, s csak akkor járul hozzá az új eljárás bevezetéséhez, ha a gazdaságok megteremtették ennek valamennyi személyi és tárgyi feltételét./mti/

1620/11

NA-1620

--

- 38 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

um ie la

1973. október 17,

mai bb 35. sz. hírünk /végetört az sznsz budapesti ülés-szaka.../ 1.folyt. első bekezdésének harmadik sorától a szöveg helyesen:

...biztosítottak. végrehajtóbizottságunk tagjait fogadta Losonczi pál, az elnöki tanács elnöke, központi bizottságunk ülésén megjelent és felszólalt Fehér Lajos, stb.... /mti/

bb. 55. ülést tartott a könnyűipari ifjusági tanács - vállalatok beszámoltatása az ifjúságpolitikai törvény végrehajtásáról.

t ol/gg/ie/11 la

1973. október 17.

a múlt évnyarán alakult könnyűipari ifjusági tanács szerdai ülésén első alkalommal tüzte napirendjére vállalatok beszámoltatását arról, hogyan kezdtek hozzá az ifjusági törvény végrehajtásához. két vállalatot kértek fel erre. az egyik a létszám 60 százalékában 30 éven aluli munkásokat foglalkoztató pécsi kesztyűgyár, a másik pedig a papiripari vállalat, amelynek 14 000 dolgozója közül több mint hatezer fiatal.

mindkét beszámoltatott vállalatnál - csakugy, mint a könnyűipar egyéb üzemében - az ifjusági törvény végrehajtására részletes programot dolgoztak ki, s ezek megvalósításában - bár még csak a kezdetén tartanak, -már is számottevő eredményekről számolhattak be. a fiatalok résztvesznek a munkaverseny-mozgalmakban és hathatósan hozzájárulnak a vállalatok termelési-gazdasági eredményeinek. a papiripari vállalatnál például 40 millió forintot fordítottak a fejlesztési alapból a dolgozók lakásépítkezéseinek támogatására háromszázötvenhárom lakás épült, s ezeknek 69 százalékát fiatalok foglalták el. nagy anyagi hozzájárulással bővítik a gyermekintézmények hálózatát, a vállalat hárommillió forinttal járul hozzá a kisz tábort építéséhez.

a pécsi kesztyűgyárban félévenként ifjusági fórumokon cserélnek véleményt a fiatalok a gazdasági és a társadalmi vezetőkkel. a vállalatnál külön kedvezményben részesülnek a továbbtanuló kisgyermekes anyák. a többéves jó ifjusági politikának köszönhető, hogy az 1970 óta kinevezett 32 vezető közül 18 harminc éven aluli./mti/

--

- 39 -

1620/11

NA-1700

bb 56. hazaérkezett a szovjetunióból a magyar gazdasági delegáció

sl/gg um ie la

1973. október 17.

kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke, hetényi istván, az országos tervhivatal elnökhelyettese és káplár józsef, az mszmp központi bizottságának osztályvezető-helyettese szerda délután hazaérkezett a szovjetunióból, ahol a kamara által moszkvában, novoszibirszkben és taskentben rendezett magyar gazdasági napok előadássorozatán vettek részt. hetényi istván moszkvában, káplár józsef taskentben tartott bevezető előadást a magyar-szovjet gazdasági kapcsolatok fejlődésének irányairól. /mti/

bb 57. irodalmi ösztöndíjakat ad a mém

um la ie

1973. október 17.

dr. dimény imre miniszter és darvas józsef, a magyar írók szövetségének elnöke szerdán a mém-ben megállapodott, hogy a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium 1973. november 1-től hat írónak egy évre szóló ösztöndíjat ad a magyar mezőgazdaság, a falusi élet változásának felmérésére, irodalmi feldolgozására. az ösztöndíjat erdei sándor, sipos gyula, gulyás mihály, czákó gábor, kiss benedek és mezei katalin nyerte el. /mti/

ább 58. apró antal,

fk um zs la

1973. október 17.

az országgyűlés elnöke bemutatkozó látogatáson fogadta nguyen manh cam-t, a vietnami demokratikus köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét. /mti/

bb 59. a szot

gg um la

1973. október 17.

táviratban fejezte ki szolidaritását és támogatását az iraki szak-szervezetek általános szövetségének az amerikai tulajdonban levő iraki olajtársaság államosítása alkalmából. /mti/

17.07/um

- 40 -

AA 1705

bb 60. napirenden: az önműködő vasuti vonó- és ütköző készülékek, 5000 lóerős villamos mozdonyok gyártása - miniszteri megbeszélés a kgm és a kpm együttműködésének továbbfejlesztéséről

i sl/tm um ie la

1973. október 17.

dr. csanádi györgy közlekedés- és postaügyi, valamint dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter - más érintett minisztériumi vezetők bevonásával - szerdán áttekintette a két tárca együttműködésének tapasztalatait, a iv. ötéves tervidőszak még megoldandó feladatait és az v. ötéves terv megalapozásával kapcsolatos kérdéseket.

megállapodtak abban, hogy a két tárca hosszútávú együttműködési szerződést köt a tudományos kutatás és a műszaki fejlesztés kiszélesítésére.

a miniszterek felmérték, hogy a következő években milyen fontosabb eszközökre, berendezésekre lesz szüksége a vasutnak. szóba kerültek például az önműködő központi vasuti vonó- és ütköző készülékek gyártásának kérdései is. megállapodtak, hogy e fontos termékek gyártására ütemtervet dolgoznak ki, ezenkívül a kgst-ben történt megállapodásoknak megfelelően a kormány elé javaslatot terjesztenek a gyártáshoz szükséges feltételek megteremtésére.

áttekintették a hattengelyes, 5000 lóerős, tirisztoros villamos mozdony kifejlesztésének menetét is, amely megállapításuk szerint jó ütemben halad. szükségesnek tartják azonban a prototípus elkészítésének további gyorsítását, továbbá azt, hogy az v. ötéves tervben a gyártást is megkezdjék.

megállapították, hogy a vasuti biztosító berendezések iránt gyors ütemben nő az igény, s egyetértenek abban, hogy a számszerű fejlesztésen túlmenően e termékek választékát is bővíteni kell. ugyancsak a vasut fejlesztését segítik elő azzal, hogy az eddigiek-nél is határozottabban támogatják a korszerű követelményeknek megfelelő vasuti sinek és a sinkapcsoló szerkezetek gyártásának fokozását.

a két miniszter részletesen foglalkozott a telefonhálózat fejlesztésének kérdéseivel is. elhatározták, hogy a két minisztérium szellemi és szerelő kapacitásait egyaránt felhasználják a iv. ötéves tervidőszakra tervezett, de még fel nem szerelt telefonközpontok üzembehelyezésére. fél éven belül az v. ötéves tervidőszakra is megbeszélnek a telefonhálózat bővítésével kapcsolatos kérdéseket, hogy az igények minél teljesebb kielégítéséhez kellő időben megteremthessék a feltételeket.

a megbeszélésen a magyar hajózás hajóigényeivel és több más fontos kérdéssel is foglalkoztak. /mti/

17.20/um

- 41 -

AA 1800

bb. 61. elutazott budapestről a román tudományos akadémia elnöke

tm/zs/il la

1973. október 17.

szerdán elutazott miron niculescu matematikus, a román tudományos akadémia elnöke, aki az mta elnökének meghívására, feleségével tíz napot töltött hazánkban.

a vendég megbeszéléseket folytatott hazai matematikusokkal és az akadémia vezetőivel, részt vett a szegedi biológiai központ megnyitási ünnepségén, előadást tartott a szegedi akadémiai bizottság szervezésében axiomatic of analycity címmel, s látogatást tett néhány tudományos intézetben. a vendégeket a ferihegyi repülőtéren erdey-gruz tiber, az mta elnöke bucsuztatta. jelen volt ioan cotot, a román szocialista köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete./mti/

bb. 62. irodalmi műsor chiléről

i tf/tr/il la

1973. október 17.

a haladóchilei néppel vállalt szolidaritás, a fasiszta terror elítélése jegyében összeállított műsort mutatott be szerda délután az irodalmi színpd művészkollektívája a hazafias népfront budapesti bizottságának székházában. a műsorban budapesten tartozkodó chilei eladóművészek is felléptek. november elején a budapesti ifjusági béke-klub tagjai és vendégei is megtekinthetik az irodalmi színpadnak ezt a versékből prózai részletekből összeállított politikai műsorát./mti/

bb. 63. német nemzetiségi konferencia bonyhádon

vid f/il la

1973. október 17.

szerdán bonyhádon tartotta a völgyességben élő német nemzetiségű állampolgárok konferenciáját a hazafias népfront járási és megyei bizottsága, a magyarországi német dolgozók demokratikus szövetségének közlekedő országos konferenciája előkészületének jegyében. a mintegy száz küldött tanácskozásán részt vett és felszólalt daradics ferenc országgyűlési képviselő, a járási pártbizottság első titkára és klotz miklós, a magyarországi német dolgozók demokratikus szövetségének főelőadója is.
/folyt.köv./

- 42 -

NA 1870

v

bb. 63./ német folyt./ il

szentes pál, a járási népfrentbizottság titkára elnökölt a konferencián, amelyen koch péter, a nagyközségi pártbizottság titkára méltatta az mszmp nemzetiségi politikájának eredményeit. daradics ferenc, a járási pártbizottság első titkára azt hangsúlyozta, hogy alapvető gondok, problémák ma már nincsenek a nemzetiségek életében, legfőbb érték-erővé vált a párt politikájának szellemében az, hogy ki milyen munkát végez a közösségért, a szocializmus építésért.

a tanácskozáson kijelölték azt a husz küldöttet, akik a szövetség november 8-9-i országos konferenciáján a tolna megyeieket képviselik. /mti/

--

bb. 64. véget ért az ország első gyalogos vetélkedője

gg/zs/il la

1973. október 17.

ez év júniusában mintegy 150 versenyző indult az ország első gyalogos versenyének selejtezőin. a döntőben - amelyet kőbányán, a mélyfuró berendezések gyárában rendeztek meg - öt csapat adott számot a gyalogosokra vonatkozó szabályok ismeretéből. a versenyzőknek a közlekedési kérdéseken kívül - egészségügyi kérdésekre is választ kellett adniuk. a verseny végén a zsűri elnöke dr. vincze győző alezredes kifejezte reményét hogy az első gyalogos-utas kresz vetélkedőt a fővárosban és vidéken is még számos hasonló hasznos verseny követi.
/mti/

--

bb.65. magyar-csehszlovák építőipari tárgyalások

k sb/tm/il la

1973. október 17.

jan broska a szlovák szocialista köztársaság építészeti minisztere október 14-17. között budapesnten tárgyalt bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszterrel. a megbeszéléseken áttekintették a magyar-csehszlovák építő- és építőanyagipari gazdasági együttműködés helyzetét.

tárgyaltak a cementipari együttműködés bővítéséről, a kerámia-ipari és perlit-termékek gyártásának szakosításáról a következő tervidőszakra tervezett beruházások koordinálásáról, a könnyűszerkezetes építési együttműködés fejlesztéséről valamint az árucsereforgalom bővítésének lehetőségeiről legközelebbi feladatokról. látogatása idején jan broska miniszter megtekintett több lakótelepet könnyűszerkezetes középületet is./mti/7

--

9
17.50/11

- 43 -

NA 1875

bb. 66. magyar-ndk- ifjúsági barátsági gyűlés fegyverneken

vid fm/il la

1973. október 17.

az ndk megalakulásának 24. évfordulója alkalmából szerdán magyar-ndk ifjúsági barátsági gyűlést rendezett fegyvernek nagyközségben a hazafias népfront szolnok megyei és törökszentmiklósi járási bizottsága. a nagygyűlésen günter raboldt az ndk budapesti nagykövetségének harmadtitkára tartott előadást a x. berlini világifjúsági találkozóról. a művelődési házban kiállítás nyílt az ndk 24 éves történetéről./mti/

--

bb. 67. az szmbt küldöttsége óvári miklósnál

fné/zs/il l

1973. október 17.

a szovjet-magyar baráti társaság hazánkban tartozkodo küldöttségének vezetője, j. f. karpova, az oszszszk miniszterelnök-helyettese az szmbt alelnöke- nagy máriának, az mszbt főtitkárának kíséretében - szerdán látogatást tett a habselyem és kötöttárugyárban.

a szovjet delegációt a nap folyamán fogadta óvári miklós, az mszmp központi bizottságának titkára./mti/

--

bb. 68. fock jenő látogatása heves megyében

vid fm/il la

1973. október 17.

fock jenő az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnöke szerdán heves megyébe látogatott.

a vendéget egerben, a megyei pártbizottság székházában oláh györgy, az mszmp heves megyei bizottságának első titkára, fekete győr endre, a megyei tanács elnöke, továbbá barta alajos és virág károly, a megyei pártbizottság titkárai köszöntötték. oláh györgy heves megye gazdasági fejlődéséről, a politikai, a társadalmi és a kulturális életben elért eredményeiről tájékoztatta a kormány elnökét, majd ismertette heves megye középtávu fejlesztési elképzeléseit.

/folyt.köv./

- 44 -

18.15/il

NA 1820

bb. 68./ fock folyt./ il

ezt követően a minisztertanács enőke a heves megyei tanács székházába látogatott, ahol a megyei tanács vezetőivel beszélgetett. fekete győr endre a tanácsi testületek tevékenységéről, az apparátus munkájáról, a tanácsi szervek fontosabb feladatairól adott tájékoztatást.

a minisztertanács elnöke délután - a megye vezetőinek társaságában - egrí üzemekbe látogatott, ahol különösen az iránt érdeklődött mit tesznek az üzemek a népesedéspolitikai határozat végrehajtása érdekében.

a vilati egrí gyárában a kormány elnökét pelyhe szilárd, az egrí városi pártbizottság első titkára, dr. varga jános, a városi tanács elnöke továbbá a gyár vezetői - drevenka lászló igazgató, ilonczai józsef párttitkár, osztafin györgy szb-titkár és sós tamás kisz-titkár köszöntötték. a gyár vezetői bemutatták eger egyik legfiatalabb üzemét, ahol irányítás-technikai berendezéseket gyártanak. az üzem termékeinek 80 százalékát exportálja, és különösen fontos szerepe van a számítógép-program végrehajtásában. a tájékoztatóból az is kitűnt, hogy ebben az üzemben a dolgozók 51 százaléka nő és az átlagos életkor 27 év.

fock jenő üzemlátogatás közben beszélgetett vass péter szocialista brigádvezetővel, akinek kérésére bejegyezte nevét a „kelen józsef,, szocialista brigád naplójába

a látogatás következő állomása az egrí dohánygyár volt, ahol domán lászló igazgató, kaszás imre, a pártszervezet csucsvezető-ségének titkára, bárdos józsefné szb-titkár és czeglédi lászló, a kisz csucsvezetőségének titkára köszöntötte a vendéget. fock jenő meghallgatta az egrí dohánygyár fejlődéséről, eredményeiről szóló beszámolót. ebből kitűnt, hogy ez az ország legkorszerűbb cigarettagyártó üzeme, amelyben évente mintegy hatmilliárd cigaretta készül. nagy figyelmet keltett a gyár igazgatójának az a közlése, hogy az egrí dohánygyárban mintegy 700 nő dolgozik és közülük jelenleg száz anya van távol gyermekgondozási szabadságon. az igazgató elmondotta azt is, hogy üzemük számos gyermekintézményt tart fenn, ahol rendszeresen több mint 150 gyermek elhelyezéséről gondoskodnak. fock jenő megtekintette a cigarettagyártás folyamatait, majd bejegyezte nevét a zrinyi miklós szocialista brigád naplójába. a kormány enőke megjegyezte, hogy értesülése szerint az iparág legjobb üzeme az egrí dohánygyár és erről most a látogatás is meggyőzte.

18.20/il

- 45 - /folyt.köv./

NA 1825

bb. 68./ fock ... 2. folyt./ il

a minisztertanács elnöke ezt követően a megye párt - és állami vezetőivel folytatott beszélgetés során hasznosnak ítélte a heves megyei látogatást, mert - mint mondotta - egy nap alatt sok gyakorlati ismeretet szerzett

fock jeno a koraesti órákban visszautazott a fővárosba.
/mti/

--

bb. 69. hazaérkezett a szocialista országok akadémiáinak értekezletén résztvett magyar küldöttség - dr. köpeczi béla nyilatkozata

t mir/gné/zs/l il la

1973. október 17.

szerdán hazaérkezett a szocialista országok tudományos akadémiáinak október 10 és 17-e között varsóban megrendezett 8. értekezletéről a magyar tudományos akadémia küldöttsége. megérkezésüket követően köpeczi béla akadémikus, a magyar tudományos akadémia főtitkára, a magyar delegáció vezetője elmondta az mti munkatársának:

- a varsóban most megtartott értekezlet két szempontból jelentett újat a korábbi hasonló értekezletekhez viszonyítva. az egyik hogy ezuttal már megvitattuk az 1975-ig terjedő időszakra és szóló új közös témákat is. ezek egy része már nemcsak a természettudományok időszerű kérdéseit érinti. korábban a szocialista országok gazdasági és társadalmi problémáit ritkábban szerepeltek ezeknek az értekezleteknek a napirendjén. a varsói értekezlet résztvevői most két igen fontos új kutatási témát is elfogadtak: a kgst keretében együttműködő szocialista országok népgazdasági irányításának tervezésének és fejlesztésének témáját, valamint a szocialista társadalom strukturális fejlődésének tudományos elemzését.

- a másik, lényeges új vonás volt, hogy ezuttal részletesen megtárgyaltuk a kgst-vel való kapcsolataink továbbfejlesztését. a szocialista országok akadémiái közötti együttműködés 1964-től fokozatosan alakult ki. közös kutató és továbbképző intézetek létrehozására csak később alakultak ki a terveink, bár a kgst keretein belül eddig is közreműködtek a különböző akadémiái kutató intézetek a kgst által meghatározott témák kidolgozásában.

/folyt.köv./
18.30/il

- 46 -

18.30
↓ az ezt követő kőzponti tanácsülésre

bb. 69. / hazaérkezett folyt./ il

a tudományos együttműködés új vonása éppen az, hogy szeretnénk összekapcsolni az akadémiák közötti kooperációt a kgst keretén belüli együttműködéssel. erre születtek most konkrét javaslatok.

- tervünk az, hogy az egyes szocialista országok akadémiáinak képviselői a jövőben vegyenek részt a kgst tudományos műszaki bizottságának ülésein. felmerült az az igény is, hogy szorosabb szervezeti kapcsolat alakuljon ki az akadémiák és a kgst keretén belül működő tudományos műszaki bizottságok között. ennek jegyében közös új kutatási témákat jelöltek ki, amelyeknek kidolgozásában a magyar kutatóknak is jelentős szerepet szánunk. a geológiai kutatáson belül főleg a földkéregváltozás kutatásaiban, a csillagászati kutatásokban - ezen belül a csillagok fizikájának és fejlődésének vizsgálatában-, valamint a mozgástan területén és a vegyi folyamatok szabályozásának megoldásában vár jelentős szerep a magyar kutatókra.

- az értekezleten több javaslat vetődött fel nemzetközi kutatóintézetek és kutatóközpontok létesítésére. határozat azonban csak egy új kutatóintézet létrehozásáról született. az intézet minszkben épül fel, hő- és energia átadási kutatásokkal - különböző alacsony hőmérsékletű anyagok vizsgálatával - foglalkozik majd. a résztvevők a javasolt többi intézettel kapcsolatban úgy foglaltak állást, hogy ezek terveit részletesebben ki kell dolgozni s ezt követően vitatják meg, hogy hol, milyen nemzetközi kutató központokat létesítenek - mondotta befejezésül dr. köpeczi béla akadémikus./mti/

--

bb. 71. elutazott szent-györgyi albert

t mir/ggvzs/il la

1973. október 17.

szerdán délután elutazott hazánkba szent-györgyi albert nobel-díjas biokémikus aki a magyar tudományos akadémia elnökének meghívására látogatott magyarországra. a neves tudóst szentágothai jános akadémikus, a magyar tudományos akadémia elnöke bucsuztatta a ferihegyi repülőtéren./mti/

--

- 47 -

18.35/il

18.35

bb. 70. a belföldi szakszervezetek híreinek jegyzéke 13 órától
18 óráig

11. La

35. végetért az sznsz budapesti ülészsaka
36. földgázprogram
37. elhunyt baráth istván
38. csokonai kiállítás
39. sajtótájékoztató az erősáramu elektronika konferenciáról
40. magyar-bolgár barátsági napok
41. újabb évi több mint kétmilliárd forint pénzübeni juttatás
a népesedéspolitikai intézkedések nyomán
42. vas m. kizsések és utörő
43. elhunyt farkas /florek/ oszkár
44. sajtótájékoztató az ndk tudományos könyvkiadásáról
45. növényvédelmi tanácskozás zalaegerszegen
46. tanácskozás a nyugatdunántúli gyógyfürdők helyzetéről
47. pest m. muzeumi szervezet
48. elutazott a lipcse i zenekar
49. környezetvédelmi tanácskozás szombathelyen
50. művészeti díjak
51. tanácskozás tatán a szakmunkásképzés tapasztalatairól
52. v. ker. vállalatok ajándéka vietnamnak
53. kisiklott motorvonat
54. miniszteri sajtótájékoztató az élelmiszergazdaság helyzetéről
55. a könnyűipari ifj. tanács ülése
56. hazaérkezett a szovjetunióból a magyar gazdasági küldöttség
57. irodalmi ösztöndíjakat ad a mém
58. apró antal fogadta a vdk nagykövetét
59. szot távirata
60. megbeszélés a kpm és a kpm együttműködéséről
61. elutazott a román tudományos akadémia elnöke
62. irodalmi műsor chiléről
63. német nemzetiségi konferencia
64. gylogos vetélkedő
65. magyar-cshzslóvák építőipari tárgyalások
66. magyar-ndk ifjusági gyűlés
67. az szmbt delegáció óvári miklósnál
68. focok jenő látogatása heves megyében
69. köpeczi béla nyilatkozata
70. hcjegyzék

--

18.40/11

- 48 -

18.18.05

bb 72. időjárásjelentés

gg um La

1973. október 17.

a meteorológiai intézet jelenti október 17-én, szerdán este 19 órakor:

északnyugat felől lehülés

várható időjárás csütörtök estig: felhőátvonulások futóesőkkel. a szél keleten is északkeletre, északnyugatra fordul és megerősödik. a hőmérséklet csökken. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökon : északnyugaton 10, délkeleten 15 fok körül. /mtl/

--

bb 73. közös magyar-jugoszláv felkészülés a jeges árvíz ellen

1 sb/fk um 1e La

1973. október 17.

szerdán hazaérkezett a magyar vízügyi küldöttség, amely dégen imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke vezetésével részt vett a magyar-jugoszláv vízgazdálkodási bizottság xviii. ülészsakán. az október 10-16 között a jugoszláviai rabacban tartott ülészsakon többek között az ujbecsénél 1976-ban üzembe lépő tiszai duzzasztómű építéséről tárgyaltak. ez a mű a tervezett csongrádi vízlépcsőhöz és a vaskapu duzzasztóműhöz kapcsolódóan lehetővé teszi a hajózást, s a tiszta alsó szakaszán is kedvező öntözési lehetőséget teremt. határozatot hoztak, hogy összehangoltan végzik el a duzzasztómű üzembehelyezése előtt szükséges folyószabályozási munkákat, amelyek elsősorban szeged térségét érintik.

a dráva legkedvezőbb hasznosítása érdekében közös duzzasztóművek építésének lehetőségeit vizsgálták, amelyek kihasználása nemcsak a vízerő kiaknázását tenné lehetővé, hanem az öntözéshez kedvezőbb vízellátási feltételeket is teremtene és jelentősen növelné az árvízvédelmi biztonságot. az ülészsakon összehangolt intézkedéseket határoztak el az esetleges dumai jeges árvíz elleni védekezésre, amelynek során magyar jégtörő hajók vesznek részt a jégtörésben a duna jugoszláv szakaszán.
/folyt.köv./

- 49 -

19.08/um

18.19.10

bb 73. / közös magyar-jugoszláv ...folyt./um

tárgyaltak a magyar duna-tisza közli és a jugoszláv észak-bácskai területet érintő közös öntözőmű építésének lehetőségéről, amellyel a magyar területen mintegy 8 ezer hektár öntözésre nyílna mód.

értékeltek a határfolyókon végzett közös szakértői vízminőség-vizsgálatok eredményét. elhatározták, hogy megfelelő intézkedéseket tesznek a duna, a dráva és a mura vízének védelme. érdekében szükséges szélesebb körű együttműködés kibontakoztatására.

ezenkívül tárgyaltak a magyar-jugoszláv vízügyi szervek közötti termelési kooperációval és a műszaki tudományos együttműködéssel kapcsolatos kérdésekről.

a jegyzőkönyvet magyar részről dégen imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke, jugoszláv részről tome kuzmanovskij, a szövetségi vízügyi szolgálat vezetője írta alá./mti/

--

mbb 74. a pécsi nemzeti színház vendégjátéka budapesten

t nn/mm um zs la

1973. október 17.

a vidéki színházak budapesti seregszemléjén szerdán a pécsi nemzeti színház mutatta be garai gábor „a lebegő atlasz”, című kétrészes színművét nógrádi róbert rendezésében. a főbb szerepeket linka györgy, bujtor istvan, szabó ottó, pásztor erzsi, szegvári menyhért alakította. a díszleteket vata emil, a jelmezeket pedig vágó nelly tervezte. /mti/

--

bb 75. a moszkvai vahtangov színház vendégjátéka szegeden

vid/um ká la

1973. október 17.

nagysikerű fővárosi bemutatkozása után szegedre utazott a lenin renddel és a munka vörös zászló rendjével kitüntetett moszkvai állami akadémiai vahtangov színház. a szovjet művészek a tiszaparti városba érkezésük után a szegedi nemzeti színház stúdióelőadásában kedd éjszaka megtekintették weiss marat halála című művét. szerdán délután a vahtangov színház vezetőit fogadta dr. biczó györgy, a szegedi tanács elnöke.

a szovjet művészek szerda este a szegedi nemzeti színházban j. r. szimonov, az orosz népművésze rendezésében bemutatták ny. pogonyin : a puskás ember című drámáját.

csütörtökön este a vahtangov színház következő előadásán gozzi : turandot hercegnő című mesejátékát tekintheti majd meg a szegedi közönség./mti/

--
- 50 -

19.15/um

M 1920

felhasználható: 23 00 óra után

bb.76. magyar-szovjet nyomdaipari tárgyalások

k ol/ie/il la

1973. október 17.

befejeződtek a magyar-szovjet nyomdaipari szakértői tárgyalások, amelyeket sárosi sándorné könyvüipari miniszter-helyettes és g.m. martiroszjan, a szovjetunió minisztertanácsa mellett működő kiadói, nyomdaipari és könyvterjesztői állami bizottság elnökhelyettese vezetett. a tanácskozáson előkészítették a nyomdaipar 1976-1980. évi terveinek egyeztetését.

a szovjet delegáció szerdán elutazott budapestről./mti/

--

bb 77. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18.00 órától zárásig

um la

1973. október 17.

71. elutazott szent-györgyi albert
72. időjárásjelentés
73. hazaérkezett dégen imre
74. a pécsi színház vendégjátéka
75. vahtangov színház
76. magyar-szovjet nyomdaipari tárgyalások
77. hírjegyzék
/mti/

--

- 51 -

- v é g e -

21.05/um

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: lakatos erzsebet

M 210